

Nem zárkozhatunk be a magunk köreibe

Beszélgetés Kovács Gergely kinevezett gyulafehérvári érsekkel

Ferenc pápa 2019. december 24-én gyulafehérvári érsekké nevezte ki Kovács Gergelyt, a Kultúra Pápai Tanácsának irodavezetőjét, akit február 22-én szentelnek püspökké, és iktatnak be érseki hivatalába, a gyulafehérvári székesegyházban. Ebből az alkalomból beszélgettünk vele a kinevezéséről, a készületről, életéről és értékekről.

rándoknak: Roma est patria omnium fuitque, vagyis Róma mindannyiunk hazája volt és marad. Az érseki palota kapujában Kovács Gergely vár bennünket, aki csaknem öt éven át volt szerzője a Magyar Kurírnak; elmélkedéseket írt. Személyében, aki mindent egybevetve mintegy huszonkilenc évig tanult és szolgált Rómában, az egyik legszebb katolikus magyar hagyomány elevenedik meg, csak éppen fordított irányban: ő Rómából, mindannyiunk otthonából tér haza, hogy szolgálja az övét. Hogyan és hol érte Önt a püspöki kinevezés híre?

– Minden év húsvétján és karácsonyán haza szoktam jönni Kézdivásárhelyre. Ezúttal éppen a helyi plébánián voltam – ebédhez készülődtünk –, amikor értesítettek a kinevezésről. Édesanyám a kézdiszentléleki otthonban van, karácsonykor itt szolgálok „házi lelkészként”, most is ezt a feladatot láttam el. Így hát együtt örülhettem azokkal, akik közel állnak hozzám.

(Folytatás a 9. oldalon.)

Szent Pál megtérésének napján, verőfényes napsütésben, de igen csipős hidegben érkezünk autónkkal Gyulafehérvárra. A várban utunk a gyönyörűen felújított „erdélyi Saint-Denis” épülete mellett halad el. Szemünk óhatatlanul is megakad a katolikus székesegyház oldalfalához illesztett reneszánsz Lászlai-kápolnában, amely a mecénás, Lászlai János főesperes, gyulafehérvári kanonok, római gyóntató emléket hirdeti, akinek teste Rómában, a magyar főtemplomban, a Santo Stefano Rotondóban pihen. Sírfeliratára is ékes latinsággal hirdeti minden za-

Fotó: Merényi Zita

A püspöki konferencia közleménye a keresztény emberek megbélyegzéséről

Az alábbiakban közzétesszük a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Tanácsának január 29-én kiadott közleményét.

Szomorúan és megdöbbenéssel értesültünk arról, hogy 2020-ban Európában, Magyarországon előfordulhat az, hogy nyilvánosan általánosítva keresztény embereket bélyegeznek meg hitük és vallási hovatartozásuk miatt, ahogyan ez a napokban egy választott tisztviselő részéről elhangozhatott. Tehette ezt a megszólaló úgy, hogy kijelentésétől – tudomásunk szerint – eddig sem a kereskedelmi csatorna, sem pártja, sem a hasonló esetekben

többször fellépő érdekvédelmi szervezetek határozottan nem határolódtak el.

Ezt a tragikus emlékeket idéző hozzáállást elfogadhatatlannak tartjuk, és határozottan kérjük a politikai élet minden szereplőjét, meggyőződésétől és hovatartozásától függetlenül, hogy munkáját a közjó érdekében, az etikai és erkölcsi normák megtartásával végezze.

Hitünk, kultúránk, történelmünk arra tanít bennünket, hogy tiszteljük egymást és a másik emberi méltóságát, még akkor is, ha véleményünk nem mindenben egyezik.

Forrás: MKPK Sajtószolgálat

Egy csepp hitelesség

Átadták a Szalézi Szent Ferenc-sajtóösztöndíjat

Szalézi Szent Ferencnek, az újságírók védőszentjének ünnepéhez kapcsolódva január 30-án szentmisét mutattak be a médiában dolgozókért Budapesten, a Központi Papnevelő Intézet kápolnájában.

Idén Bojtos Anita, a Magyar Hírlap munkatársa kapta a hagyományos sajtóösztöndíjat, amit Veres András püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke adott át a Központi Szeminárium dísztermében. A díjátadót Erdő Péter bíboros, prímás is megtisztelte jelenlétével.

A médiában dolgozókért bemutatott szentmisén többek közt Michael August Blume SVD apostoli nuncius, Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök, Varga Lajos, a Váci Egyházmegye segédpüspöke, valamint Kuminetz Géza, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora koncelebrált. Homíliájában Veres András püspök, az MKPK elnöke, a mise főce-

lebránsa az aznapi öszökvetségi olvasmányhoz kapcsolódva Dávid királyt állította példaképül a jelenlévők elé. Úgy fogalmazott, Dávid dicséretre méltó projektet tervezett, templomépítésre szánta el magát, és ezt az elhatározását Nátán próféta is elismeréssel fogadta. Amikor azonban a próféta az Úr elé vitte a tervét, Isten azt mondta: nincs szükségem erre (a templomra).

(Folytatás a 6. oldalon.)

Csapatjáték, szerelemmel

A házasság hete arcai

Az idei házasság hete február 9-én, vasárnap kezdődik. A programsorozat házaspár arca ebben az esztendőben Semsei Rudolf, a Vak Varjú éttermekről ismert és a rendezvénygazdaságban is élen járó Budapest Party Service tulajdonosa és ügyvezetője, valamint felesége, Dobay Eszter. Tízennyolc éve házasok, négy gyermekük van.

Mikor és milyen körülmények között ismerkedtek meg?

Dobay Eszter: Nagyon korán találkoztunk, én tizenhét éves voltam, Rudi tizenkilenc. Akkoriban éppen együtt jártam egy fiúval, aki a barátját ként mutatta be nekem Rudit.

A filmekben ez drámai szituáció...

D. E.: Azért itt ilyesmirel nem volt szó. Egy szalagavatón ismertük meg egymást, a Kertészeti Egyetemen. Kezet fogtunk, bemutatkoztunk, aztán Rudi eltűnt. Nem sokkal később, amikor újra láttam, egy hangfal tetején táncolt. Már akkor megragadott benne ez a lendület, a nagyfokú

életszeretete. Azután is tudtunk egymásról...

Semsei Rudolf: Találkoztunk, de nem volt köztünk szerelmi kapcsolat. Csak öt évvel később, amikor Eszter már nem volt együtt Attila barátommal, akkor találtunk egymásra. A kapcsolatunk kezdeti időszaka mindkettőnknek nehéz volt. Alighogy elkezdtünk járn, Eszter édesanyja megbetegedett, majdnem egy évig tartott ez az állapot. Nem állíthatom, hogy túlságosan türelmes partnere lettem volna akkoriban Eszternek. Szerettem volna, ha többször találkoznánk, ő viszont teljesen érthető módon minél több időt akart tölteni az édesanyjával.

(Folytatás a 8. oldalon.)

Lelkipásztori és teológiai napok Egerben 3. oldal

Szép festett lélek Kávéházi beszélgetés Székely János szombathelyi megyéspüspökkel 5. oldal

Teremtésvédelmi módszertan

Az Ignáci Pedagógiai Műhely új kiadványa 11. oldal

Péterfy Katalin a Jób Izsádasáról Szerb Antal öröksége

Film: Akik már nem öregsznek meg 1917

ISSN 0133-1205

20006

9 770133 120548

Isten nemegyszer könnyeinken és vereségeinken keresztül adja magát nekünk

A Szentatyja január 29-én a boldogságmondásokról kezdett új katekézissorozatot. Az első alkalommal átfogóan beszélt róluk, a következő hetekben pedig egyenként fogja magyarázni őket. Ferenc pápa katekézisének fordítását teljes egészében közreadjuk.

Kedves testvérek, jó napot kívánok!

Ma a Máté-evangéliumban található boldogságmondásokról kezdünk katekézissorozatot (Mt 5,1-11). Ez a szöveg, mely megnyitja „a hegyi beszédet”, megvilágította a hívők életét és sok nem hívő életét is. Nehéz elképzelni, hogy valakit ne érintenének meg Jézusnak ezek a szavai, és helyes a vágyunk, hogy egyre mélyebben megértsük és mind teljesebben magunkévá tegyük őket. A boldogságmondások jelentik a keresztény ember „személyazonosító igazolványát” – ez a mi személyazonosító igazolványunk –, mert magának Jézusnak az arcát, az ő életmódját rajzolják elénk.

Ma átfogóan tárgyaljuk Jézusnak ezeket a szavait; a következő katekézisekben egyenként magyarázzuk majd a boldogságmondásokat.

Először is fontos [körülmény], ahogyan ennek az üzenetnek a meg-

hirdetése történt: Jézus, látva az őt követő tömeget, felmegy a Galileai-tó körüli lankás hegyoldalra, leül, és tanítványaihoz fordulva meghirdeti a boldogságokat. Tehát az üzenet a tanítványoknak szól, de a horizonton ott van a tömeg, vagyis az egész emberiség. Ez az üzenet az egész emberiséghez szól.

Aztán a „hegy” említése a Sínai-hegyre utal, ahol Isten a parancsolatokat adta Mózesnek. Jézus új törvényt kezd tanítani: legyünk szegények, legyünk szelídek, legyünk irgalmasak... Ezek az „új parancsolatok” sokkal többek, mint előírások. Jézus ugyanis semmit sem parancsol, hanem felfedi a boldogság útját – az ő útját –, nyolcszor ismételve meg a „boldogok” szót.

Minden boldogságmondás három részből áll. Az elején mindig ott van a „boldogok” szó; aztán jön a helyzet, amelyben a boldogok vannak: a lélekben szegénység, a szomorúság, az éhezés és szomjazás az igazságra, és így tovább; végezetül halljuk a boldogság okát, amit a „mert” kötőszó vezet be: „Boldog ezek, mert...”, „boldogok azok, mert...” Ilyen tehát a nyolc boldogságmondás, és jó lenne, ha megtanulnánk őket kívülről, hogy ismételgethessük őket, hogy

valóban az elménkben és szívünkben legyen ez a törvény, amelyet Jézus adott nekünk.

Figyeljünk fel arra a tényre, hogy a boldogság oka nem a jelenlegi helyzet, hanem az az új állapot, amelyet a boldogok ajándékként kapnak Istentől: „mert övék a mennyek országa”, „mert megvigasztalják őket”, „mert öröklik a földet”, és így tovább.

A harmadik összetevőben, mely a boldogság okát fogalmazza meg, Jézus gyakran passzív jövő időt használ: „majd megvigasztaltatnak”, „majd öröklik a földet”, „majd megelégtetnek”, „majd megbocsátást nyernek”, „majd Isten gyermekeinek nevezetnek”. De mit jelent a „boldog” szó? Miért kezdődik a nyolc boldogság közül mindegyik a „boldog”

szóval? Az eredeti kifejezés nem olyan emberre utal, akinek tele van a hasa vagy akinek jól megy a sora, hanem olyanra, aki kegyelmi helyzetben van, aki előrehalad Isten kegyelmében és előrehalad Isten útján: a türelem, a szegénység, a vigasztalás... Azok, akik előrehaladnak ezekben a dolgokban, boldogok, és boldogok lesznek.

Isten, annak érdekében, hogy nekünk adja magát, gyakran elképzelhetetlen utakat választ: még korlátainkat, könnyeinket, vereségeinket is. Ez az a húsvéti öröm, amelyről keleti testvéreink beszélnek: olyan öröm, amely bár sebeket hordoz magán, de él; átment a halálra, és megtapasztalta Isten hatalmát. A boldogságok az örömhöz visznek el téged, mindig; azt az utat jelentik, amelyen elérhető az örömet!

Javunkra lesz, ha elővesszük ma Máté evangéliumát, az 5. fejezetet, az 1.-től a 11. versig, és elolvassuk a boldogságmondásokat – talán többször is a hét folyamán –, hogy megértsük a boldogságok ezt az oly gyönyörű, oly biztos útját, amelyet az Úr felkínál nekünk!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

Mártíromságának tudata adta számára az erőt

Díjnyertes kisjátékfilm Kucsera Ferencről

Tavaly novemberben a vatikáni *Mirabile Dictu* nemzetközi katolikus filmfesztiválon 1600 alkotás közül fődíjat nyert a *Tekintetek* című kisjátékfilm, amely a Tanácsköztársaság idején vértanúhalált halt, 26 éves szentendrei káplán, Kucsera Ferenc életének utolsó napjait idézi fel. Január 30-án este Budapesten, a Párbeszéd Házában nagy érdeklődés mellett vetítették le az alkotást.

A Balogh Ernő Zoltán által rendezett filmben Kucsera Ferenc megformálójá Jászberényi Gábor, a Budapestről érkezett vörösteror-különítmény parancsnokát, Chudy Ferencet pedig Sütő András alakítja. A nem egészen húsz perces alkotás csak villanásnyi képbevételekkel, illetve éles hangeffektusokkal eleveníti meg a vörösteror brutalitását, kontárszta állítja azt Kucsera Ferenc békeségre és szeretetre törekvésével.

A pincérfiúból különítményparancsnokká vált, 21 éves Chudy Ferenc lelkében kettősség él: egyrészt bizonyítani akarja felettesének, hogy ha kell, kegyetlen is tud lenni a világforradalom győzelmé érdekében, másrészt megrendíti őt a káplán sziklaszilárd hite, bátorsága, áldozatvállalásra való hajlama. Eszünkbe juthat a filmről *Agnieszka Holland* *Megölni egy papot* című mozija, amely *Jerzy Popietuszkó* lengyel pap meggyilkolásának történetét dolgozta fel. Ott a lengyel titkosszolgálat vezetője, Stefan az, akinek lelkét mélyen megérinti a Popietuszkóból áradó békeség és szeretet. Kűszködik magával, de végül a gyűlölet kerekedik felül benne. Balogh Ernő Zoltán filmjében is elhangzik: a világ fiai a szeretetet gyűlölettel, a jót rosszal viszonzozzák. Mindazonáltal csak a lelkekben élő krisztusi szeretet az, ami valóban megváltoztathatja a világot. Jézusnak a Getszemánikertben való győtrődése is be-

villan a film nézése közben: az Úrhoz fohászoló Kucsera Ferenc nem titkolja, hogy fél, de életét, sorsát teljesen a mennyei Atya kezébe helyezi: „a te akaratod legyen meg, ne az enyém.”

A magyar Tanácsköztársaság 1919. március 21-ei hatalomra jutását a közvélemény jelentős része bizalommal fogadta, ám a terrorkülönítmények brutalitását megtapasztalva májusra, júniusra mind több településen történtek megmozdulások, amelyek a kommün – legalább helyi szintű – megbuktatását tűzték ki célul. Ezek az események nagyon sokszor a templom körüli szerveződétek. Szentendrán már a Tanácsköztársaság uralomra jutásának másnapján, március 22-én szervezni

kezdtek a rendszer elleni lázadást. A lakosok megállapodtak abban, hogy az összehangolt ellenállás megkezdésére a harang félreversével adnak jelet. *Kada Mihály* plébános ezért az egyik hívőnek oda is adta a templomtorony kul-

csát. A harang végül június 24-én szólalt meg, és ekkor kezdetét vette a megmozdulás. A megtorlás során a helyi feljelentések nyomán a gyanú nagyon hamar a fiatal káplánra, Kucsera Ferencre terelődött, aki korábban helyi lapokban publikált marxistaellenes cikkeket. A hatalom célja az volt, hogy kiszedje belőle: ki adta át a templomtorony kulcsát a jelt adó hívőnek, illetve ki volt az, aki meghúzta a harangot, és ezzel elindította az „ellenforradalmi” megmozdulást. A káplán azonban csak a saját szerepéről volt hajlandó beszélni, másra nem tett terhelő vallomást. Ezért a hatalom emberei kivítették a Duna-partra, és június 25-én meggyilkolták.

adója és *Magyar Endre* történelmi tanácsadó részvételével. Az utóbbi elmondta: ez a film nem történelmi alkotás, hanem elsősorban fikciós elemekre épülő művészi kisfilm. Rövid történelmi áttekintésében felidézte: Kucsera Ferencet még 1918 őszén, a Károlyi-féle őszirózsás forradalom idején Pilisszentlászlóra helyezték. Prédikációiban és újságcikkeiben is óvta a híveket attól, hogy bedőljenek a szélsőséges eszméknek. Forradalmi agitátorok járták a falvakat; Pilisszentlászlóra is eljuttatták, de a falu népe elkergette őket. A *Népszava* újság azzal vádolta meg Kucserát, hogy ő hergelt föl a népet, még azt is leírták, hogy palínkával itatta az embereket. A káplánt decemberben visszahelyezték

Szentendrére. A Tanácsköztársaság országos kikiáltása után egy nappal, március 22-én a városban a szociáldemokraták vették át az irányítást. Két nappal később, 24-én letartóztatták Kucsera Ferencet, mert a cikkeiben keresztényszocialista eszméket hirdetett. Semlegességet ígért, ami azt jelentette, hogy tartózkodik a politikai megnyilvánulásoktól. Arról, hogy ezután mi hangzott el a templomban mondott prédikációiban, nincsenek megbízható információk.

Blanckenstein György, a szentendrei Keresztelő Szent János-templom plébánosa bejelentette, hogy elindította Kucsera Ferenc boldoggyáavatási eljárását, és Erdő Péter bíboros, prímás kedvezően fogadta, támogatta a kezdeményezést. A vértanúhalált halt káplán nagy tisztelet övezi Szentendrán, mondta György atya, és idézte az evangéliumi mondatot: „Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja felebarátaiért.” Kucsera Ferenc két emberért is feláldozta az életét: az egyik az a nyolcgyermekes családapa volt, aki félreverte a Keresztelő Szent János-templom harangját 1919. június 24-én; a másik pedig Kada Mihály plébános, aki odaadta a kulcsot a harangot megkötő férfinak. Blanckenstein György az elmondottakhoz hozzátette, hamarosan hozzákezdnek egy dokumentumfilm készítéséhez.

Balogh Ernő Zoltán rendező szerint az alkotás fő üzenete Kucsera Ferenc áldozata és hite. Több szentendrei iskolában is levetítették a kisjátékfilmet – nem csak a katolikus intézményekben –, és a hatás mindenütt ugyanaz volt: csönd, a gyerekek szemében döbbenet. Bár a film megtör-

tént esemény alapján készült, az elhangzó párbeszéd a képzelet szüleményei. A rendező azt is elmondta, sokat merített Kucsera Ferenc fennmaradt feljegyzéseiből. Hozzátette: mivel az emberiség egyik jellemzője, hogy a hatalmon lévők hajlamosak földbe taposni a náluk gyengébbeket, mindig időszerű a filmvásznon bemutatni egy olyan személyiséget, aki az élete árán is kitart az elvei és a hite mellett, s a jót választja a rossz helyett.

Magyar Endre történelmi tanácsadó kitért a lelkében vívódó Chudy Ferenc személyére is. Emlékeztetett arra, hogy Kucsera Ferenc vértanúságának leghitelesebb forrása az, amit 1919 szeptemberében, a kommün bukása után Chudy Ferenc a bírósági kihallgatásán. Ezek szerint Kucsera Ferencen a kivégzések nem látszott halálfélelem, és ehhez mártíromságának biztos tudata adta neki az erőt. Az az ember mondta ezt róla, aki mielőtt parancsot adott volna a káplán kivégzésére, még egyszer megkérdezte tőle, hajlandó-e vallani.

Az este katartikus pillanata volt, amikor felállt egy ősz hajjú, idős férfi, és el-elcsukló hangon, könnyeivel küszködve beszélt arról, hogy nagyapja, az 1923-ban elhunyt *Valentin János* volt az, aki annak idején meghúzta a harangot, majd elbujdosott az erdőbe a legidősebb fiával együtt. Kucsera Ferenc akkor megmenekült egy tízfős család; a leszármazottak száma ma már meghaladja a százat.

A rendezvény végén a jelenlévők Kucsera Ferenc boldoggá avatásáért imádkoztak.

Bodnár Dániel
Fotó: Fábrián Attila

Hallgatóból Isten igéinek hirdetőjévé válni

Lelkipásztori és teológiai napok Egerben

Mit jelent számomra, hogy hiszek, hogy katolikus vagyok? A január 27–30. között Egerben megtartott Országos Lelkipásztori és Teológiai Napok gazdag programja válaszára hívta a közel kétszáz résztvevőt: papokat, szerzeteseket és a plébánia életében aktív szerepet vállaló világiakat, az anyaországból és külföldről.

Az egeri találkozó a 70-es évek óta a magyar Egyház évről évre visszatérő rendezvénye, melynek kezdetétől fogva az a célja, hogy a papoknak és munkatársaiknak segítséget nyújtson a lelkipásztorokodásban. A teológiai és a biblikus alapvetés mellett a terepen való munkához is konkrét útmutatást ad. Emellett lelki gyakorlat, abban az értelemben, hogy a kiindulópont mindig az önvizsgálat. A lelkipásztorok így a saját életükben megtalált válaszokkal tudnak a másik ember felé fordulni. Miért, miben és hogyan hiszek? És mit kell tennem, amikor kilépek a templomkapun? Idén, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus évében ezekre a kérdésekre keresték a választ a találkozó résztvevői. Vizsgálódásuk középpontjában az Eucharisztia állt.

A lelkipásztori napok utolsó estjén búcsúzni gyűltek össze a ferences plébániákról érkezett résztvevők. Idén is nagy számban jöttek Nagyszőlősről, jelen voltak a szombathelyiek, Budapestről pedig a pasarétiek és az országúti ferencesek. *Lendvai Zalán* OFM rövid összefoglalást kért: kinek mit adott az ideai találkozó, ki milyen tapasztalatokat visz haza magával. Sorra fogalmazódtak meg a rövid értékelések és az elhatározások. Ilyenek és ezekhez hasonlóak: „Mindent megteszek azért,

a plébánián.” „Reméljük, hogy a plébánosunkkal be tudjuk vezetni az újításokat.” „Meghatározó számomra, hogy mindezt együtt éltük át, mi, a papok és a világi munkatársaink. Lendületet kaptam.”

Török Csaba teológiai tanár tartotta a találkozó első előadását, amelyben meghatározta, milyen alapról kell kezdenünk az önvizsgálatot: kevéssé, ha azért valljuk magunkat katolikusnak, mert igazként elfogadott katolikus hittételek rögzültek a fejünkben. Ezek elvont igazságok, és csupán elméleti tudást jelentenek. Az is kevés, ha gyakoroljuk a vallásunkat. Ez utóbbi, bár fontos, önmagában nem elegendő. A hitnek ugyanis a teljes ember teljes életét át kell járnia. Az előadó a Szentháromságáról szóló tanítás példáján mutatta be, mit jelent ez: hittételként valljuk, hogy egy Isten van, benne három személy, és Isten éppen ezért a szeretet. A Szentháromság alapján láthatjuk, hogyan kell

eucharisztikus gondolkodás szerint élünk: „Krisztus az Eucharisziában maradt közöttünk. A szentáldozás pillanatában, teste és vére vételekor találkozok az Istenhez fűződő viszonyom és a másik emberhez fűződő viszonyom, aki az Eucharisztia vételében ugyanúgy Istennel lép kapcsolatba, mint én magam. Nem tartozhatok Istenhez

előadó. Az Eucharisziában Jézus arra tanít bennünket, hogy „kenyérközösségi hálót” kell építenünk – hangsúlyozta.

Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök előadása tanúságtétel és tanítás volt. Azt a kérdést igyekezett megválaszolni, hogy mit jelent az életében az Eucharisztia, hogyan vezeti őt Jézus találkozásáról találkozásra, és mit kell tennie az embernek ahhoz, hogy ez a találkozás valóban létrejöhessen. A nyitottság a legfontosabb: „engedjük, hogy Jézus megleljen minket.” Ehhez a nyitottsághoz azonban hozzátartozik az éberség, a gondolataink fölfelé irányítása, a találkozásnak teret és alkalmat adó tudatosság, valamint életünk igényessége és erkölcsi tisztasága is. Az előadó ugyanakkor figyelmeztetett, hogy a szentáldozásban benne kell lennie az ember áldozatának is: ebben a személyes kapcsolatban úgy léphetek tovább, ha magam is áldozatot hozok, ha teszek valamit Istenért.”

Szocska Abel, a Nyíregyházi Egyházmegye püspöke az első keresztény századok szentjeinek tapasztalatait osztotta meg a jelenlévőkkel. *Damaszkuszi Szent János* gondolatait idézte az Eucharisziával kapcsolatban: az élet kenyere élet minzket, és nekünk is azt az életet

kell élnünk, ami őbenne van. A szent lakoma krisztusivá tesz minket. Így nem az a fontos, hogy „a kenyér és a bor eggyé válik az én testemmel, hanem az, hogy én eggyé vájak Krisztussal”.

A találkozó első napján elhangzott előadások megadták a téma elméleti megalapozását, a továbbiakban pedig a gyakorlat középpontba állítása következett. *Nyékly Kálmán*, a siófoki Szent Sándor Boldogasszony-templom plébánosa *Michael White* és *Tom Corcoran Újraépítve* című könyvéről, valamint *James Mallon Egyház-felújítás* című kötetéről

hívás, amely igényli a folytatást, a személyességet és a közösségi munkát. A kongresszus lényegéből következik a missziós küldetés – mutatott rá Erdő Péter. A főpásztor a misszió szemszögéből tekintette át a szentmise részzeit. A liturgia bevezető szertartásai tudatosítják bennünk a kiválasztottságunkat, azt, hogy Isten papi népének tagjai vagyunk. Az igeliturgia – Isten szavának meghallgatása – tovább lép. Nem csupán a paszszív meghallgatása a feladatunk, hanem a párbeszéd: válasszolunk Istennek, és

beszél. A könyvek megjelenése óta az országban sokféle bemutatta már a plébániai élet megújításának amerikai példáját. *Nyékly Kálmán* közvetítésével sokakban ébredt lelkesedés és tenni akarás, mert az előadó saját gyakorlatával is alá tudta támasztani az amerikai sikertörténetet. Az egeri találkozó résztvevőit beavatta több kisebb-nagyobb kezdeményezésébe. Elmondta például, hogy jövedelme tíz százalékát felajánlotta a plébániájának, arculatot váltott, és fiatalokból álló csapatával NASA feliratú pólókban hirdetik a Názáretit. Szívesen csempeszik be váratlanul siófoki híveiket, eljár beszélgetni a munkatársaival, és tudatosan törekszik arra, hogy kevesebbet dolgozzon, az így felszabaduló időt pedig imára és olvasásra fordítsa.

Új perspektívát hozott a lelkipásztori napok programjába *Kocsis Fülöp* hajdúdorogi érsek-metropolita, aki szíriai látogatásainak tapasztalatairól számolt be a résztvevőknek. *Szíria szenvedése tanít minket imádkozni* című előadását vetített képsorokkal illusztrálta. A szír keresztények életének megrázó valósága mélyen megérintett minden jelenlétet, mert testközelbe hozta azt, ami a korábban elhangzott előadásokban még a múlt volt. A szír keresztények számára az Eucharisztia ünneplése ma is kifejezi készségüket arra, hogy életüket feláldozzák a hitükért. Ők készek meghalni Krisztusért.

A zárónapon *Erdő Péter* bíboros, prímás *Eucharisztia és misszió* címmel adott szintézist a lelkipásztori napok középpontjában álló témáról, áttekintve, hogyan foglalkoznak az eucharisztikus kongresszusok a misszió kérdésével. Mint mondta, a kongresszusoknak kezdetűl fogva üzenetük volt a külvilághoz. A nyilvánosság előtt kifejezett hit egyszerre volt figyelemfelkeltés és meg-

hallgatókból Isten igéinek hirdetőivé kell válnunk. A prédikációnak tanítást kell adnia hitünk fő igazságairól és a Szentírás értelmezéséről, hogy segítse a hallgatót abban, hogyan vonatkoztassa az evangélium szavait a saját életére. Egyúttal azonban fel kell szólítani a cselekvésre, hogy egyértelművé váljon, mit kell tennem, ha kilépek a templomból. A felajánlás újabb lépést tesz: arra figyelmeztet, hogy adakozzunk a szegények számára. A kenyér és a bor felajánlásakor elhangzó papi ima hálaadás és dicsőítés, amely küldetést is megfogalmaz: felelősséggel tartozunk a földért, ahol élünk. Az eucharisztikus imában, amikor azt kérjük, hogy Krisztus testében és véreben részesülve egy test és egy lélek legyünk Krisztusban, azt fejezzük ki, hogy közösséget érzünk Egyházunk minden tagjával, a betegekkel, a magányosokkal, a rászorulókkal is, és ez arra indít bennünket, hogy beküldjünk ki haragosainkkal, amihez az Eucharisziából merítünk erőt. Végül a szentmise zárómondata – *Ite missa est!* – szorosán összekapcsolja egymással az elbocsátást és küldetést.

A küldetésünk teljesítésének mikéntjét *Erdő Péter* az emmauzsi történet alapján fejtette ki: embertársaink mellé kell szegődnünk, kísérszünk kell őket az életútjukon. Ezt akkor tudjuk megtenni, ha mi magunk is közösségben vagyunk Jézussal. „Az emmauzsi történetben Jézus a tanítványok kérésére asztalhoz ült velük, ez volt a töltékezés ideje. Ezután a tanítványok visszatértek a hétköznapi munkájukhoz, hogy az élő vízzel, amit az Eucharisziából merítettek, megelevenítsék maguk körül a világot.” Nekünk is ezt kell tennünk, ha kilépünk a templomból.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

hogy működjön, amit itt tanultam.” „Járható utat mutatnak nekem.” „Jézus keze és lába szeretnék lenni.” „Erőt kaptam a továbblépéshez.” „Hihetetlen kincsetek viszek magammal.” „A felajánlás önmagammal kell kezdenem.” „Minden emberért meg kell küzdeni.” „Csak az jár a fejében, mit kellene csinálni

közösségben élünk, és ez a modell annak átgondolására hív, hogy mit jelent mindez a mi életünkben. „Személy vagyok, aki viszonyokra kapott meghívást, és ezekben a viszonyokban szeretnie kell. Életünk elsődleges feladata, hogy szeressünk.” A szeretetet tanuljuk, amikor az Eucharisziát szemléljük, amikor az

anélkül, hogy közösségre ne lépnek a másik emberrel. Az élet szentsége, forrása, keresztény létezésünk csúcsa az Eucharisztia, mely közösségi természetű. A szentáldozás révén létrejön az Eucharisztia kenyérének közössége, de ez meg kell hogy teremtsen a hétköznapi élet kenyérének közösségét is” – fogalmazott az

A BIBLIA ÜZENETE

Ha mernénk hasadni...

Mt 5,13–16

„Célunk, hogy a földön minden embernek és minden szervezetnek hatalmat adjunk, hogy többre legyenek képesek” – ez a mondat a világ egyik vezető nagyvállalatának szinte határtalan ambícióját feszülő küldetésnyilatkozata. Jézus a mai evangéliumban szereplő kijelentő mondatában – „Ti vagytok a világ világossága” – szintén küldetésnyilatkozatot fogalmaz meg. A tanítványi lét természetét önti szavakba, ám ebben olyan meghívás és kihívás rejtőzik, ami túlmutat a multivállalat imént idézett küldetésnyilatkozatán.

A tanítványok természetét és egyben küldetését, hogy só és világosság legyenek a világban. Bármennyire vonzó volna, hogy a hitünk magánügy maradjon, s meghitt, egymást szerető emberekből álló, de önmagába zárkózó közösségekben éljünk szép keresztény életet, a véka alá rejtett mécses képe azonnal cáfolja ezt a lehetőséget. A bezárkózó fény hamar kialszik. Jézushoz tartozásunk tehát szükségszerűen együtt jár azzal, hogy küldetésünk van másokhoz, a világ sötétségébe. De mit jelent ez a gyakorlatban, a mindennapokban? A jézusi kijelentést könnyen fordíthatjuk le úgy, hogy azáltal leszünk világosság, ha képviseljük magunk körül azt, amiben hiszünk, ha értékeket közvetítünk a társadalomban, ha kiállunk a manapság gyakran emlegetett keresztény értékrend mellett. Ugyanakkor tapasztaljuk, hogy a kor, amelyben élünk, nem kedvez az efféle tanúságtételnek. Túl sok és túl erőtlén a szó, az egymás mellett létező nyelvi világok-

ban az értékeket közvetítő szavak könnyen kiüresednek, félreértik őket, és az egyetemes érvényű gondolatmeneteket az erőszakosság vádjával illetik.

Ciszterci diákként naponta találkoztam Szent Bernát jelmondatával: „Ardere et lucere! – Lángolj és világíts!” Csak ahol izzik valami, onnan származik világosság. Jézus, aki először önmagáról mondta, hogy a világ világossága, arra hívja a tanítványokat, hogy izzó szeretetét megtapasztalva, fényét befogadva maguk is váljanak világossággá. Nem valamit – értékeket, értékrendet – kell képviselnünk, hanem valakit. Jézust és az ő Lelkét kell hordoznunk. Ahol a hívők életében valóban a megfeszített és feltámadt Jézus a középpont és a forrás, ott szavak nélkül is világosság támad. Ahol emberek tudnak életre szóló döntéseket hozni, s azok mellett kitartani, ahol valóban a szegények, a sírók, az éhezők és az üldözöttek boldogságának törvénye alakítja az emberi kapcsolatokat, ahol a gyengeség nem rejtegetni való, megvetendő hiány, hanem lehetőség Isten erejének befogadására, ott a világosságot nem kell magyarázni. A jézusi szeretet izzása nem fájdalommentes: a különbségek elhordozása, a szenvedés felvállalása, a törések közel engedése teszi hitelessé a tanítvány életét, ezáltal képes átengedni magán Jézus világot megvilágosító fényét. Fodor Ákos verssorával élve: „mindünk anyaga sugárzó lehetne, ha mernénk hasadni.”

Baán Izsák OSB

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Mindent szabad?
Nem minden használ!

A nagybőjthöz közeledve – a tékozló fiú vasárnapján – Görögkatolikus Egyházunkban az apostoli szakaszról (1Kor 6,12–20) komoly erkölcsi figyelemzést kapunk. Ez az evangéliumi szövegrész arra figyelmeztet bennünket, hogy helyesen használjuk szabad akaratunkat; hogy helyesen böjtöljünk, és helyesen bánjunk a testünkkel. Komolyan kell vennünk már a böjti előkészületet is, hogy mire eldördül a nagyböjtre felszólító startpisztoly, addigra tudatosan megvalósítsuk azt, amiről az énekünk szól: „testileg böjtölvén, atyámfiai, böjtölvén lelkileg is.” Figyeljünk oda arra, hogy valóban mindent szabad-e, és hogy ennek fényében mi válik a hasznunkra. Jézus örök érvényű figyelmeztetése ezen a téren is fontos: „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mk 8,36)

Szent Pál azzal kezdi tanítását, hogy „mindent szabad nekem” (1Kor 6,12). Igen ám, de ez csak egy kiragadott, ezért félreértelmezhető félmondat. A folytatással válik teljessé: „de nem minden használ.” Néhány évtizeddel ezelőtt az egyik erkölcszociológiai tanárunk úgy fogalmazott, az embernek azért van felül a fejé, hogy az összes többi testrészt uralni tudja. Milyen bölcs meglátás! Igen, nagy kincsünk, Istentől kapott becses ajándékunk, a szabad akaratunk afelé lendít bennünket, hogy „mindent szabad”. Ámde értelmünkkel igazat kell adnunk Szent Pál apostolnak is abban, hogy „nem minden használ”. Egy családi példa: a hároméves fiú, mert ő már „nagy”, nem fogadja el, hogy ne nyúljon a cserépkályha tüzes ajtajához. Odanyúl. Mert szabad neki. De használ is? Jól megégeti a kezét!

A második gondolat a böjtre vonatkozik. „Az eledel a gyomorért van, a gyomor meg az eledelért” (1Kor 6,13). Milyen bölcs tanítás ez is! Szükségünk van az étkezésre a létfenntartásunk érdekében, de nem szabad, hogy ez uralja egész gondolkodásunkat. Kell tudni böjtölni is, ebben ugyanis benne van a lemondás, ami közelebb visz bennünket Istenhez. *Graham Greene Hatalom és dicsőség* című könyvének

egyik jelenetében a végletekig kiéhezett ember és kutya farkasszemet néz egymással, hogy eldőljön, melyikük kaparintja meg a másik által lerágott csontot. Bizony, ilyen körülmények között szó sincs böjtről. A túlélésről annál inkább. Hogy aztán az erőre kapott pap folytatni tudja az útját a teljes lemondásig, amikor vértanúként adja oda az életét Istennek.

A harmadik gondolat a testünkkel való bánásmódról szól. Az apostol azt tanítja, hogy testünk „a Szentlélek temploma” (1Kor 6,13). Ajándékba kaptuk Istentől. Így is kellene bánnunk vele. Tudniuk kellene ezt a fiataloknak, hogy megőrizzék magukat jövődöbelijük számára. Tudniuk kellene a felnőtteknek, hogy csak a házastársuké legyenek, paráznasággal ne törjék meg a házasságukat. Mit szólna a vőlegény, ha a menyasszonya összegyűrné és a kukába dobna az ajándékként átnyújtott virágcsokrot? Nem igaz, hogy mindent szabad: egyszerűen azért, mert nem minden használ, nem minden válik a javunkra.

A nagyböjtre való készülésünk során figyeljünk oda a szabad akaratunkra, a böjtünkre, a testünk helyes használatára! Hogy megdicsőítsük Istent (1Kor 6,20).

Ivancsó István

FEBRUÁR 9., ÉVKÖZI 5. VASÁRNAP (Abigél, Apollónia, Alex) – Iz 58,7–10 (*Ha segítesz a rászorulókon, akkor majd felragyog világosságod.*) – 1Kor 2,1–5 (*Jézus Krisztust, a megfeszített hirdetem nektek.*) – Mt 5,13–16 (*Ti vagytok a világ világossága.*) – **Zsolozsma:** I. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 257 – EE 589, Ho 257 – EE 148, Ho 144 – EE 594, Ho 203 – EE 232.

FEBRUÁR 10., HÉTFŐ – **Szent Skolasztika szűz emléknapija** (Elvira) – 1Kir 8,1–7. 9–13 – Mk 6,53–56.

FEBRUÁR 11., KEDD – **A Lourdes-i Boldogságos Szűz Mária emléknapija** (Adolf, Marietta) – 1Kir 8,22–23. 27–30 – Mk 7,1–13.

FEBRUÁR 12., SZERDA (Lidia, Livia) – 1Kir 10,1–10 – Mk 7,14–23.

FEBRUÁR 13., CSÜTÖRTÖK (Ella, Linda, Katalin, Levente) – 1Kir 11,4–13 – Mk 7,24–30.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az örök visszatérés

Az ember ciklikusan éli meg az időt. Ennek alapja egyrészt a kozmikus tapasztalat: az égitestek mozgása, a napszakok, hetek, hónapok, évszakok ritmusa határozza meg. Az ókori ember egészen e sorsszerű körforgás foglyának érezte magát. Külön istene is volt ennek a ciklikus időnek: Kronosz, aki fölfalja fiait. Ezek szerint a történelem, a világ ismétli önmagát, végzetlenül bekövetkezik újra és újra mindaz, aminek meg kell történnie: az ember nem tehet sok mindent.

Ugyanakkor az idő ciklikus tapasztalata lehetővé teszi, hogy számunkra fontos értékeket megünnepeljünk. Az évszakok váltakozása egyszerre hordozza magában a születés és a halál élményét. A gyász és a születés feletti öröm, a küzdelem és a győzelem, a nélkülözés és a bőség gondolata kísérik végig a kozmikus évet. Az ember évszakok kezdetével, csillagászati fordulópontokkal kapcsolja össze isteneinek és hitének születését. Ünnepe varázsolja egy évszak beköszöntét, ünnepeket csatol az évszakokból fakadó mezőgazdasági munkákhoz. A nap és a csillagok járásához igazítja időszámítását. Megüli szeretteinek évente visszatérő születés- és névnapját, évfordulókkal, jubileumokkal teremt magának alkalmat az ünnepelésre.

Ebbe a természetes körforgásba ojtja be az Egyház az üdvösség misztériumának ünnepelését. A liturgikus év természetes alapja a kozmosz éves ciklusa, az örök visszatérés alapvető emberi tapasztalata. Az Egyház számára az *idők közepe*, vagy ahogyan Lukács evangélista mondja, az *idők teljessége* Jézus Krisztus eljövételével valósult meg. Az idő azóta nem végzetlenül körforgás, hanem az üdvösség ideje: az Isten, aki időtlen és örökévaló, a megtestesüléskor magára vette az ember idejét, hogy abból az üdvösség ideje legyen: ez azt jelenti, hogy Jézus óta minden pillanat magában hordozza az Istenhez való közelséget, minden pillanat a mi javunkért és az ő dicséretére adatik nekünk. A jelen pillanat lesz a legfontosabb, ez Krisztus ideje, nem visszatérő körforgás többé, hanem egy lépés az üdvösség útján, a végső beteljesedés felé. Az *idők közepe*, teljessége Jézus óta *itt és most* van: Jézus szavaival: *Az Isten országát köztetek van.*

Az Egyház tehát a ciklikusan visszatérő időben ünnepli a Jézusban az Atya akaratából megvalósuló üdvösséget, mely ma is tovább él köztünk a Szentlélek által.

Fehérvári Jákó OSB

A HÉT SZENTJE

Szent Skolasztika

Február 10.

Szent Skolasztika a nyugati szerzetesség atyjának, Nursiai Szent Benedeknek az ikertestvére volt. Életét csak Nagy Szent Gergely pápa Benedek-életrajzából ismerjük.

A testvére szülőhelye a Szabin-hegyvidék egyik városa, ahol jómódú szülők gyermekeként nevelkedtek. Benedek a tanulmányainak, majd a szerzetesi életnek szentelte magát, Skolasztika pedig teljesen a felebaráti szeretet gyakorlásának élt, az öregek és a betegek szolgálatában. Hú és áldozatos társa lett fivérének. Megértette az eszményekért folytatott küzdelmeit, segített túljutni csalódásain, és imádságával támogatta munkáját.

Amikor Benedek Monte Cassinón összegyűjtötte közösségét és megalapította kolostorát, oda is követte, hogy a közelében lehessen. Későbbi hagyomány szerint Skolasztika először Subiaco mellett, a Roccabotte-kolostorban élt, később Piumarolában, Monte Cassino közelében. Évente egyszer találkozott a két testvér, hogy lelki társalgást folytassanak. Utolsó találkozásuk egy hirtelen támadt zivatar következtében – Gergely pápa elbeszélése szerint – Skolasztika imádságának eredményeként nyúlt meglehetősen hosszúra.

Nagy Szent Gergely *Dialogusa* alapján elképzelhetjük, hogyan játszódtott le az a bizonyos utolsó találkozás Skolasztika és Benedek között. Skolasztikát halálsejtelmek töltötték el, de Benedeknek nem szólt rólok. Csak könnyörgőre kérte: „Ne távozz a tőlem, ha beáll az éjszaka. Beszéljessünk hajnalhasadásig a mennyei örömről!” Benedek elcsodálkozott: „Hogyan beszélhetsz így, nővérem? Teljességgel lehetetlen, hogy az éjszakát a kolostoron kívül töltssem!”

Skolasztika nem válaszolt. Úgysem tudta volna bátyját rávenni, hogy ne tartsa meg a Regulát. Ezért Istenhez fordult könnyörgő imádságával. Arcát tenyerébe rejtette, fejét az asztalra hajította. Amikor ismét föltekintett, az

ég elsötétült. Felhőszakadászerű eső zúdult alá, mennydörgések reszkettették meg a levegőt; senki sem kockáztathatta meg, hogy kimerészkedjék az ítéletidőbe.

Benedek méltatlankodva ugrott fel: „Nővérem, mit műveltél?” Skolasztika mosolyogva vont vissza a helyére: „Látod, amikor téged kértelek, nem hallgattál meg. Most Istenhez imádkoztam, és ő rögtön meghallgatott. Most meg tudod tenni!” Benedek maradt tehát, és így hosszúra nyúlt a búcsúzás. Három nappal később Benedek megtudta, hogy nővére örökre hazatért. Néhány testvér elhozta holttestét Monte Cassinóba. Abba a sziklasírba temették, amelyet Benedek magának készítettett.

L. K.

A hét liturgiája

A év

FEBRUÁR 14., PÉNTEK – **SZENT CIRILL SZERZETESNEK ÉS SZENT METÓD PÜSPÖKNEK, EURÓPA TÁRSVÉDŐSZENTJEINEK ÜNNEPE** (Bálint, Valentin) – ApCsel 13,46–49 – Lk 10,1–9.

FEBRUÁR 15., SZOMBAT (Kolos, Georgina, Szigfrid) – 1Kir 12,26–32; 13,33–34 – Mk 8,1–10.

FEBRUÁR 16., ÉVKÖZI 6. VASÁRNAP (Julianna, Lilla, Daniló) – Sir 15,15–20 (*Isten senkinek sem adott parancsot a rosszra.*) – 1Kor 2,6–10 (*Isten a bölcsességet öröktől fogva megdicsőülésünkre rendelte.*) – Mt 5,17–37 vagy Mt 5,20–22a. 27–28. 33–34a. 37 (*Jézus tökéletessé teszi az Ószövetség tanításait és parancsait.*) – **Zsolozsma:** II. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 227 – EE 588, Ho 227 – EE 214, Ho 123 – EE 594, Ho 196 – EE 238.

Legfőbb cél Isten megismertetése

Cigánypasztorációs találkozó Budapesten

Cigánypasztorációs találkozót rendezett január 21-én Budapesten a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Caritas in Veritate Bizottsága és a Boldog Ceferino Intézet. Az összejövetel fő témája a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra (NEK) való lelki készüllet, valamint a szeptember 17-én tartandó cigány mise volt. A találkozón ismertették a Cigánypasztoráció a Kárpát-medencében projekt keretében született kutatási anyagokat is.

Az MKPK budapesti irodaházában megrendezett cigánypasztorációs találkozón Székely János püspök, a Boldog Ceferino Intézet igazgatója így fogalmazott köszöntőjében: „Fontos, hogy ünnepeljük életünk nagy kincseit: Istent, aki közöttünk van; erre készülünk a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra.” Több mint hatvan – egyházmegyei cigánypasztorációs referensek, közösségvezetők, szerzetesrendi szolgálatok képviselői, valamint munkatársaik – vettek részt a rendezvényen, melyen segítséget kaptak ahhoz, hogyan készítsék fel a cigány közösségeket a kongresszus ünnepére.

A szeptember 17-én tartandó cigány mise és az azt követő programok a világ elé tárják a kimagasló és úttörő jelle-

gű kezdeményezéseket is, amikre méltán lehet büszke Magyarországnak: Sója Miklós atya szentelte az első kápolnát a cigányoknak Hodáson, s itt született meg a teljes Biblia első lovári nyelvű fordítása is. De ne feledjük a roma szakollégiumok, a kisebbségi középiskolák vagy a cigány kisebbségi önkormányzatok rendszerét sem. Mindezek helyet kapnak Kelet-Közép-Európa múltjának és jelenének bemutatásában a kongresszus alatt – hangsúlyozta Székely János püspök.

Lelkipásztori buzdításában Kocsis Fülöp érsek-metropolita a kongresszus mottójához kapcsolódva felhívta a figyelmet a valós célra, ami nem más, mint a végtelen Isten megismerése és megismertetése. A végtelen Istenben tudjuk elfogadni és

szolgálni egymást. Ha erre épül a cigánypasztorációs szolgálatunk, akkor gyümölcsöző lesz. „Végezzük imádsággal ezt a munkát! Istenapasztalból fakadó elhivatottság szüli a jó szolgálatot” – fogalmazott Kocsis Fülöp.

Fábry Kornél, a NEK főtitkára a kongresszus jelentőségéről elmondta: több ezren regisztráltak már, még Alaszkából is érkeznek résztvevők az eseményre. A jelentkezés folyamatát oktatóvideó is könnyíti, amely a NEK honlapján

érhető el. Nem érdemes sokáig várni, hiszen március 13-áig még kedvezményes jegyeket lehet vásárolni, május végéig pedig a csoportosan jelentkezők utazási kedvezményt kaphatnak – mondta el Fábry Kornél.

Délután az egyházmegyei cigánypasztorációs referensek, a rendi missziók, valamint a Kassai és a Munkácsi Egyházmegye képviselői számoltak be a felkészülésről és a részvétellel kapcsolatos terveikről. Többen jelezték, hogy buszok-

kal érkeznének a nyitó- és a zárómisére, valamint a csütörtöki cigány napra, amikor a szentmisén lovári és más cigány nyelveken is elhangoznak majd imák. A hazai cigánypasztorációnak délután, a magyar fakultáción lesz lehetősége a bemutatkozásra.

A budapesti találkozó másik fő témája a Cigánypasztoráció a Kárpát-medencében projekt során létrehozott kutatási anyagok ismertetése volt. A múlt év novemberében lezárult pályázat keretében a Boldog Ceferino Intézet fölterképezte a Katolikus Egyházhoz kötődő cigánypasztoráció itthoni és Kárpát-medencei helyzetét. A projekt két éve során a jó gyakorlatok megosztása mellett a módszertani és a szakmai ismeretek gyarapítására is lehetőség nyílt a találkozón, és érezhetően erősödött a cigánypasztorációban elkötelezettek dolgozóik lelki közössége. A kutatási anyagok között szerepel egy, az interjúkon és a projekt találkozóján lezajlott beszélgetések anyagából készült elemzés, ami a cigánypasztoráció erősségeit, gyengeségeit és lehetőségeit veszi

számba, kitérve a kockázatokra is. Ezeket tárja elénk a Minden ember az Isten remekműve – Isten nem teremt selejtet című „jó gyakorlatok gyűjteménye” is, amely alapot adhat a további megerősödéshez. Makkai László röviden vázolta a tanulmányban szereplő 44 település intézményeinek sokszínűségét, és hangsúlyozta, hogy a helyi igényekre válaszoló kezdeményezések esetében is nagyon fontos az egymást kiegészítő segítség-szervezetek együttműködése.

Előrelépési lehetőségekre mutat rá az a szakmai ajánlásokot tartalmazó módszertani kiadvány is, amit Bángi-Magyar Anna, a projekt szakmai vezetője mutatott be.

A rendezvényt a határon túli munkatársak mellett az evangélikus, a református és a pünkösdi cigánymissziók képviselői is megtisztelték jelenlétükkel.

A Cigánypasztoráció a Kárpát-medencében nevű projektről a Boldog Ceferino Intézet honlapján tájékozódhatnak.

Forrás és fotó: Caritas in Veritate Bizottság; Boldog Ceferino Intézet

Michels Antal plébános a Shalom közösség budapesti HungaRio kávéházában január 27-én Székely János szombathelyi megyéspüspököt, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Cigánypasztorációs Bizottságának vezetőjét, a Caritas in Veritate Bizottságának, valamint a Magyarországi Keresztények és Zsidók Tanácsának elnökét kérdezte életéről, hivatásáról, munkájáról.

Már a beszélgetés kezdete előtt látszott, hogy telt ház lesz; egymás után kellett székeket hozni minden szabadon maradt helyre, miközben a Shalom közösség tagjai zenéltek a színpadon.

A beszélgetés kezdetén Michels Antal, Tóni atya, a vendégéhez fordulva mosolyogva jegyezte meg, hogy senkinek nem kell őt bemutatnia, de azért föltekerte a kérdést: „Ki vagy te?”

Az 1964-ben született püspök elmesélte, milyen harmóniában éltek a szülei, mennyire boldog és szép gyermekkor adtak neki, a két bátyjának és a húgának. Visszaemlékezett arra a naponta ismétlődő pillanatra, amikor édesapja a munkából hazaért, és a szülők átölelték egymást. Mint mondta, édesanyja mély hite és édesapja tiszta lelke példa volt számukra.

Székely János a hivatásának alakulásáról is szót ejtett. Mint mondta, már kisgyerekként megszületett benne az elhatározás, hogy az életét Istennek szenteli. Visszaemlékezett arra, amikor egyszer, még kicsi korában egy távoli rokon kislánnyal játszott. Amikor a lány azt kérdezte tőle: „Feleségül veszel majd?”, ő csupán ennyit felelt: „Nem, mert pap leszek.”

Ezt az elhatározást erősítette benne a budai Tövis utcai templom papja, aki egész életében segíteni, szolgálni akart, a kántornő, aki titokban fogadalmat tett a szűz Mária iránt, aki a „kereten kívüli” ferences, aki a civil világban szabóként kereste a kenyerét. A budai országúti ferences gitáros miséi is egyre közelebb vitték a megszentelt élethez. Hasonlóan hatottak rá a hittanórák a felső-

krisztinavárosi plébánián, illetve a Rókus-kápolnában, ahol Kállay Emil foglalkozott velük. Gimnáziumi tanulmányait a szentendrei ferenceseknél végezte, itt is talált példaképül szolgáló tanárokat.

A püspök szavait hallgatva Michels Antal megjegyezte: „Isten igazán szépre festette ki a lelkedet”, amire Székely János így válaszolt: „Hálás vagyok, mert csodákkal töltötték teli az életemet.”

E mondat után az a kérdés is elhangzott: hogyan élte meg a Székely család az egyházellenes szocializ-

mus időszakát. Székely János édesapja magas beosztásban dolgozott a Ganz Villamosági Műveknél, de soha nem lépett be a pártba. A főnökei elismerték a tudását, a tehetségét, és azt is tudomásul vették, hogy a gyermeke egyházi iskolába jár.

Kis korában Székely Jánost nem érte hátránya a család vallásossága miatt. Kispapként azonban, amikor behívták katonának, nehezebb volt a helyzete. A seregben bolondnak nézték azt, aki hisz Istenben, bár idővel a papnövendékek tiszteletet tudtak kivívni maguknak a békéjükkel, csöndes elfogadásukkal. Volt például egy katonatársuk, aki a legválogatottabb trágárságokat mondta, szidta mindenkinek az édesanyját, a sajátját is beleértve. Utóbb derült ki, hogy az anyja annak idején a kórház lépcsőjén hagyta őt; a fiú nem ismerte a szüleit, a nevüket sem tudta, állami gondozottként nőtt fel. Persze karácsonykor sem volt hova mennie. A kispapokat nem engedték haza az ünnepekre, ezért a laktanyában együtt üldögéltek és énekeltek. Hívták maguk közé ezt a társukat is. Volt néhány narancsuk, amiket vé-

gül neki adtak. A fiú elsírta magát. Mint kiderült, szeretetből addig még soha senkitől nem kapott ajándékot, a nevelőintézetben is csak egységcsomagot adtak. A vad, korábban csak trágárságokat kiabáló kiskatona ettől kezdve egészen másként viselkedett velük.

Tóni atya azt is megkérdezte a püspöktől: megingott-e valaha a hite abban, hogy papi hivatást szánt neki Isten. Székely János mosolyogva jegyezte meg: a gimnáziumban nagyon tetszett neki egy lány, és időnként a katonaságnál is nehéz teher-

pai Magyar Intézet növendéke lett, és a Pápai Gergely Egyetem mellett működő Pápai Bibliikus Intézetben szerzett licenciát. Hazatérve plébánoshelyettesként, majd plébánosként szolgált, doktorátust szerzett, egyidőben a Központi Papnevelő Intézet spirituális is volt és hittudományi főiskolán is oktatott. 2005–2006-ban a budapesti Örökimáds-templom igazgatója volt, ahova meghívta a Nyolc Boldogság közösséget, hogy együtt élhessék meg a hitüket.

Püspöki kinevezésével kapcsolat-

ban Székely János elmondta: soha nem törekedett rá, nem is számított papi életnek erre a fordulatára. Hozzátette: hiányzik neki a korábban megélt sok egyszerű, hétköznapi helyzet, például amikor korán reggel, csupán nyolctíz ember részvételével mutatott be szentmisét. Hangsúlyozta: szombathelyi megyéspüspökként is arra törekszik, hogy elérhető legyen mindenki számára.

Tóni atya arról is

kérdezte a vendéget, vajon egy püspökségen több-e a probléma, mint egy plébánián. Székely János úgy válaszolt, a gondok mellett sok öröm is van az egyházmegyeiben. Nyugat-Magyarország hagyományosan vallásos vidék, sokan járnak templomba, a falvakban is nagy létszámú hittanócsoportok működnek. Beiktatása után meglátogatta az egyházmegye kilencven-nél is több papját. Mindegyikkal hosszabb időt töltött együtt, megismerte őket, és látta, a legtöbbjük őszintén, mélyen próbálja megélni a papságot. Azt is elmondta, hogy nagy öröm számára egy-egy egyházmegyei ünnep és a jubiláns há-

vezetés megáldása is, melyen évente körülbelül ötszáz pár szokott részt venni. A kávéházi beszélgetésen persze a cigánypasztoráció is szóba került. Székely János papként Érsekvadkertben találkozott először a cigánysággal. Elmondása szerint körülbelül háromszáz roma élt a településen, de nem jártak templomba és a gyerekeiket sem járaták hittanra. Ő megtanulta a cigány himnuszt, és lassan néhány cigány gyerek révén közel került a falu szélének élő, nincstelen emberekhez. Programokat szervezett, például strandra vitte a gyerekeiket, magamint el értük a házakhoz. Az első ilyen látogatása alkalmával az utcában futótűzként terjedt a hír, hogy a pap eljön hozzájuk. Hatalmas tömeg verődött össze, köszöntötték őt az emberek, táncoltak, énekeltek örömmel. A cigányok megnyiták előtte, és később elmentek a plébániára, a misékre is. Persze sok elítéllet kellett leküzdeni ezen az úton.

A gyöngyöspatai cigányokat ért közelmúltbeli hátrányos megkülönböztetésről szólva Székely János elmondta, tizenöt évvel ezelőtt jóval több gyerek járt a település iskolájába, mint most. Fegyelmezési problémák miatt sokszor lehetetlen volt tanítani, ezért voltak „pörgős” osztályok, ahol jól haladtak a tananyaggal, és „gurulós” osztályok, amiket csak „tolni” lehetett. A kettő között nem származási alapon, hanem teljesítmény szerint tetek különbséget. Mivel a cigányok helyzete az országban szinte mindenütt rosszabb a többségi társadalom helyzeténél, így óhatatlanul kialakult a szegregáció. Székely János szerint jó megoldás lenne a problémára, ha a nehezebb körülmények közül érkezőket mentorálnák, segítenék a beilleszkedésben. Hozzátette: ebben nagy szerep hárulna az államra, de az egyházi iskolákra is.

A HungaRio kávézóban megrendezett beszélgetés végén a résztvevők még odamehettek a főpásztorhoz, elbeszélgethettek vele, kérdéseket tehetek föl neki. Közvetlen, valóban elérhető püspök volt ezúttal is.

**Bókay László
Fotó: Lambert Attila**

Szépre festett lélek

Kávéházi beszélgetés Székely János szombathelyi megyéspüspökkel

Beteglátogatóknak szerveztek lelki programot Szombathelyen

A Szombathelyi Egyházmegye Kórházlelkészi Szolgálatának Székely János szombathelyi megyéspüspök által alapított koordinációs irodája lelki programot szervezett a beteglátogatóknak január 18-án Szombathelyen, a püspöki palotában.

A koordinációs iroda tavaly szeptemberben kezdte meg működését Székely János püspök kezdeményezésére. Feladata, hogy segítse az egyházmegye területén lévő kórházak és időotthonok lelkipásztori ellátását, a beteglátogatói szolgálatra alkalmas civileket toborozzon és képezzen, valamint elősegítse a lelkipásztorok, a beteglátogatók és az érintett intézmények közötti kapcsolattartást. Az iroda lelkinapokat, valamint missziós, evangelizációs alkalmakat is szervez. Legutóbb a Szombathelyi Egyházmegye beteglátogatóinak tartottak lelki programot a püspöki palotában. Az immár második alkalommal megrendezett esemény keretében Székely János megyéspüspök mutatott be szentmisét. A nap szentjéről, Árpád-házi Szent Margitról beszélt, és arra bátorította a jelenlévőket, hogy ismerjék föl a beteglátogatói szolgálat értékét.

A szentmise után Halász Gyöngyi mentálhigiénés szakember vezetésével játékos gyakor-

latok következtek, majd a beteglátogatók könyvet, lelkipüszket, megáldott rózsafüzéret és keresztet kaptak ajándékba.

A kórházlelkészi szolgálat koordinációs irodája *Meglátogattatok* címmel havonta rendez lelkinapot, ezzel emlékeztetve Jézus szavaira: „beteg voltam, és meglátogattatok” (Mt 25,36). A következő alkalmat február 22-én, szombaton, 9 órákor rendezik a püspöki palotában. A szervezők szeretettel hívják azokat, akik úgy érzik, Jézus őket is várja a betegek, az idősek szolgálatára. Nekik külön képzést tartanak majd.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Éleslátást kaptak ajándékba a gyulai gyerekek

Hat óvodás és tizennégy iskolás gyermek kapott ingyenesen új szemüveget a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Látás ajándékba elnevezésű programja keretében január 20-án a Tolna megyei Gyulajon. A gyerekeket a legmodernebb eszközökkel vizsgálták meg, és akinek komolyabb beavatkozásra volt szüksége, azt szemészorvoshoz irányították.

reknek a szemüveget állandóan használniuk kell. A szemproblémák korai felismerésének és korrigálásának köszönhetően ugyanis kedvező esetben felnőttkorra akár el is hagyható a szemüveg.

A szemproblémákkal küzdő gyerekek izgatottan várták a szemüvegek átadását. Szüleik beszámolója alapján korábban közel hajoltak a papírhoz olvasáskor és rajzoláskor. Volt, akinek fájt és könnyezett a szeme, és többen közelről nézték a tévét.

A gyerekek jó minőségű, UV-szűrős, tükörözdesmentes bevonattal ellátott lencsét kaptak. A nagyobb dioptriás szemüvegeknél vékonyított lencse került a keretbe. A gyerekek korszerű műanyag, illetve fémkereteket választhattak, a legújabb modellek közül.

Az optometrista szakember minden gyermeknek méretre igazította a keretet, a családokat pedig hasznos tanácsokkal látta el a szemüveg tisztításával és tárolásával kapcsolatban. Arra is felhívta a szülők figyelmét, hogy a gye-

A szemvizsgálatot díjmentesen végezték el a Lipo Optika munkatársai, Lipokatity Anett optometrista vezetésével. A Tolna megyei faluban volt olyan gyermek, akinek a szemét még soha nem látta szakember. Az első szemüvegebe erős távollátó lencse került, így már jól láthatja a táblát az iskolában.

Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Fotó: Majoros Árpád/
Magyar Máltai Szeretetszolgálat

(Folytatás az 1. oldalról.)

Veres András Dávid viselkedésére hívta föl a figyelmet: Ő ahelyett, hogy erre kétségbeesett volna, inkább hálát adott Istennek. Tudta, hogy azért nem méltó a templomépítésre, mert sok vér tapad a kezéhez. Am arról sem feledkezett meg, hogy Isten ígéretet tett neki: az ő nemzetségéből származik majd a Messias. Dávid elfogadta, hogy tervét az Úr elvetette, és Isten akaratát fog teljesíteni, nem az övé. Kérdés, hogy mi magunk hogyan állunk hozzá egy ilyen helyzethez a saját életünkben.

Veres András hangsúlyozta: sohasem volt könnyű Isten akaratát megismerni, és a szerint cselekedni; sok csöndes, imádságban töltött óra szükséges ehhez. Isten talál módot arra, hogy egyértelművé tegye a szándékát, de sok esetben éppen mi magunk akarjuk máshogyan a dolgokat, és vonakodunk megtenni az Úr akaratát. Pedig a helyes magatartás az volna, amit Tóth Árpád így fogalmazott meg a betegségében: „Nem kezdte érte mégse pert.” Istennek mindannyiunkkal célja, terve van; hivatást ad, s hozzá készséget, ajándékokat, hogy betölthessük azt. Ehhez azonban erényekre is szükségünk van, melyek a nevelés és az önnevelés által válnak osztályrészenk.

Az újságírás óriási felelősség, és óriási erény szükségeltetik hozzá – szögezte le az MKPK elnöke. A hívó újságíró alapmagatartása pedig a szeretetből fakadó tisztelet mindenki iránt.

Beszéde végén Veres András Szalézi Szent Ferencet idézte: „Semmi nem olyan erős, mint a valódi gyengédség, és semmi nem olyan gyengéd, mint a valódi erő.”

Az újságírói hivatás megbecsülésének jeléül a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2001-től minden évben ösztöndíjjal támogatja a média egy-egy munkatársát a keresztény értékrend szakmailag megalapozott és hiteles

képviselőtének a nem egyházi sajtóban való elősegítéséért. Az MKPK jelölései alapján a püspökök testülete idén Bojtos Anitának, a Magyar Hírlap munkatársának adományozta a Szalézi Szent Ferenc-sajtóösztöndíjat. A díjátadón Erdő Péter bíboros, prímás arról beszélt, hogy mélyen igaz a mondás: Historia est magistra vitae – A történelem az élet tanítómestere. Mint mondta, napjainkban sokan azt vallják, nem érdemes a régi dolgokkal foglalkozni, annyi a fontos újdonság. Pedig az ember minden időben ember marad, és a társadalomban mélyebb törvények uralkodnak, olyanok, amelyek évezredek múltján is ismétlődnek. Így aki ismeri a történelmet, az a jelenről is tud beszélni, sőt, jobban érti a saját korát, mint az, aki csak a mai dolgokban tájékozott.

Jó hallani olyan újságírókról, akiknek a munkássága – miként a mostani díjazott is – az igazság és a megértés szolgálatában áll, csakúgy, mint Szalézi Szent Ferencé, aki a katolikus újjászületés képviselője volt, mégis becsülték őt a protestánsok is, mert szeretettel tudott megnyilatkozni. Ez a magatartás keresztény ta-

núságtétel napjainkban is – hangsúlyozta Erdő Péter.

Veres András az ünnepségen arról beszélt, hogy a díjátadó az egyházi és a nem egyházi sajtóban dolgozó keresztények közös ünnepe. Felhívta a figyelmet Szalézi Szent Ferenc példájára, és – mint mondta – „reméljük a szent pártfogását”.

Veres András arról is beszélt, hogy a kommunizmus idején nem lehetett nyíltan képviselni a keresztény értékeket. Napjainkban ugyan lehet, de furfangosnak és rámenősnak kell lenni ahhoz, hogy ez az értékrend érvényesülhessen.

Az MKPK elnöke megköszönte a médiában dolgozó lelkiismeretes munkáját. „Nincs más út, csak az Isten útja” – idézte az *István, a király* rockopera szövegét. Majd elmondta: másoknak is meg kell mutatni ezt az utat. A médiában dolgozóknak elegendő hitet, bátorságot és szeretetet kívánt a munkájukhoz, hogy ezáltal is Istent dicsőíthessék.

Bojtos Anita a Szent Margit Gimnáziumban érettségizett 2005-ben, ezután történelem- néprajz szakon diplomázott az ELTE-n. Doktori disszertá-

Egy csepp hitelesség Átadták a Szalézi Szent Ferenc-sajtóösztöndíjat

kisorsolando értékes ajándékkal. Anitát hatalmas tudásvágygal áldotta meg az Úr.”

Vitéz Anita néven egyházi témákról is tudósít a Magyar Hírlap hasábjain, főként katolikus konferenciákról, megemlékezésekről, liturgikus eseményekről és ünnepekről, évfordulókról. Történelmi-kultúr-történelmi témákkal is foglalkozik, például a bécsi Pázmáneummal, a Mária-tisztelettel, a magyar egyetemi képzés hagyományával, többek között az Eötvös Collegiummal. Olvasói betekintést kaphatnak a történettudomány közérdeklődésre számot tartó, friss eredményeibe is.

cíóját a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, egyháztörténelmi témában, a XVII. századi pálos rendtörténetből írta, 2018-ban.

A díjazott laudációjában elhangzott, „tudományos munkája mellett szolgálati részének tekint minden olyan tevékenységet, amely előmozdítja az értékközvetítést és az értékalapú szellemiség közösségi kiteljesedését. Így az újságírást is.”

Petán Péter, a Magyar Hírlap főszerkesztője így fogalmazott: „Bojtos Anita az az újságíró, aki hisz benne, hogy írni nemcsak lehetőség, hanem felelősség is. Anita az újabb ismeretek után érdeklődéssel kutató, a tudásukat folyamatosan mélyíteni vágyó olvasók embere. Így tehát a mi emberünk, aki nem is akart újságíró lenni, csak érdekelt valami ebből az egészből, aztán sokoldalúságával és a feladatokhoz közelítő alázatával úgy vált tollforgatóvá, hogy közben megőrizte kutatói, történészilekületét. Lett hát két hivatása. Szalézi Szent Ferenc gondolatát rávetítve, Anita egy csepp hitelességével több olvasót lehet fogni, mint egy nagy hordonyi, új előfizetők között

Bojtos Anita egyrészt a magyar egyház-, társadalom- és eszmetörténetet kutatja, másrészt a hivatások és a hivatástudat történetét. 2006 és 2013 között tagja volt az Eötvös Collegiumnak, ezt „a legjobb dolognak tartja, ami valaha történt vele. Ez formálta a hivatáshoz és a szolgálathoz való viszonyát” – hangzott el a laudációjában.

A díjazott a Boldog Özséb-emlékévé keretében szeptemberben megnyíló pálos rendtörténelmi kiállítás egyik kurátora. Kutatta a török kori történelmet, a nagyatádi helytörténetet, Horváth Mihály kinevezett csanádi püspök és tör-

ténetíró életét. Hajnal Zénóról, az 1945-ben meggyilkolt nagyatádi ferences szerzetesről tablókiállítást állított össze Nagyatádon, ahonnan családja is származik.

Elnökségi tagként részt vesz három civil szervezet munkájában (Mika Sándor Egyesület, Eötvös Collegium Baráti Köre, Budai Margitok Baráti Köre). A Mika Sándor Egyesület alapító tagja és első elnöke.

Bojtos Anitának 2014-ben önálló kötete jelent meg, *Az első esztergomi főegyházmegyei sematizmus (1647)* címmel. Emellett hat szerkesztett kötet és közel negyven tanulmány és közlemény kapcsolódik a nevéhez.

A Szalézi Szent Ferenc-sajtóösztöndíj ideje kitüntetettje megköszönte Petán Péternek, a Magyar Hírlap főszerkesztőjének, hogy mentorként támo-

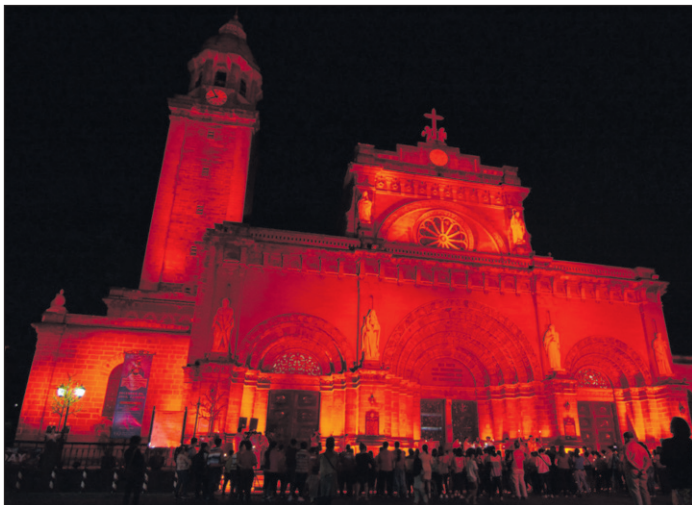
gatta újságíróvá válásának útján, és háláját fejezte ki a lap szellemi közegéért, amelyben dolgozhat.

A díjátadón a Quartetto Speranza kamarazenekar közreműködött. A frissen alakult formáció tagjai: G. Horváth László, a Junior Prima díjas, Nemzeti Ifjúsági Zenekar címmel kitüntetett Anima Musicae Kamarazenekar művészeti vezetője; Szabó Tamás hegedűművész, Fajd Gergő brácsaművész és Hány Péter csellista, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának szólamvezetője.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

Fülöp-szigetek: emléknapp az üldözött keresztényekért

A Fülöp-szigeteki püspöki konferencia a január 25-én, Manilában rendezett ülésén elrendelte, hogy a Krisztus Király vasárnapját követő szerdán minden évben tartásuk meg az országban az üldözött keresztények iránti szolidaritást kifejező vörös szerdát (red wednesday). A Fülöp-szigeteki az első helyi egyház, amelynek püspökei döntést hoztak arról, hogy országosan csatlakoznak a kezdeményezéshez.

A vörös szerda elnevezésű kampányt a Szükséget Szenvedő Egyház nemzetközi segélyszervezet indította el azzal a céllal, hogy felhívják a figyelmet a napjainkban is zajló keresztényüldözésre és kifejezzék szolidaritásukat az üldözöttekkel. Ennek jeleként hagyományosan a Krisztus Király vasárnapját követő szerdán – idén november 25-én – a világ különböző pontjain különböző épületeket vörösszinnel világítanak meg.

A vörös szerdát először az Egyesült Királyságban szervezték meg, 2016-ban. A Fülöp-szigetek 2017-ben csatlakozott először a kezdeményezéshez, több mint 2100 plébánia részvételével. A vörös szerdát most emléknappá nyilvánította a szigetországban a helyi püspöki konferencia.

Az UCA News ázsiai katolikus hírügynökség tájékoztatása szerint Jonathan Luciano, a Szükséget Szenvedő Egyház nemzeti igazgatója elmondta, a Fülöp-szigeteken mindig támogatták a segélyszervezet helyi tevékenységét: „Megrendezzük a vörös szerdát, és meg fogjuk rendezni a jövőben is, minden üldözést szenvedő keresztényért” – mondta a segélyszervezet vezetője. Annak a reményének is hangot adott, hogy ez a kezdeményezés ösztönző példaként szolgál majd más országoknak, elsősorban azoknak, ahol jelenleg is nagy aggodalmat okoz a keresztények üldözése.

Forrás: Vatikáni Rádió;
Aleteia.org
Fotó: Zenit.org

Lelkigyakorlat elváltaknak, egyedülálló szülőknek

Sokan vannak, akiknek húsz-harminc évi házasság után fut zátonyra a kapcsolatuk, és ekkor jelentkeznek az elváltak, egyedülálló szülők lelki gyakorlatára, amit idén is a Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhelyen rendeznek meg, március 20. és 22. között.

A Mátra és a Cserhát találkozásánál fekvő ferences zárandokhelyen sok csoda történik; nem ritkán az itt tartott lelki gyakorlatokon is hihetetlennek tűnő változások mennek végbe.

Madocsai Bea az Emmánuel közösséggel húsz éve szervez kurzusokat az elváltaknak, elsősorban Budapesten, évente egyszer pedig Szentkúton. Ő abban látja a legnagyobb csodát, ha a gödör mélyén lévő, szenvedő emberek a teljes reményvesztettség után képesek újra elhinni: lehetnek még boldogok.

A veszteségfeldolgozás jobban megy segítségével. A lelki gyakorlatok résztvevői közül utólag sokan mondják: miért nem jöttem

kor nem ez. A boldogság nem attól függ, hogy visszajön-e a párunk, hanem hogy elhisszük-e: Isten szeret minket. Vele teljes életet élhetünk – mondta Madocsai Bea, aki az utóbbi években azt tapasztalta, egyre több egyedül maradt férfi érkezik ezekre a lelki gyakorlatos hétvégékre. Korábban inkább a rövid idő után elváltak keresték meg őket, most nem ritka, hogy húsz-harminc évi közös élet után zátonyra futott kapcsolatokból kerülnek ki a lelki gyakorlat résztvevői. A templomban kötött szentségi házasságok felbomlása után sokan azt hiszik, hogy elváltan már nincs helyük az Egyházban. Pedig erről szó sincs. Ez a lelki gyakorlat is azt mutatja, hogy az Egyház nem akarja elengedni az elváltak kezét, számol velük, és számíthat rájuk.

A háromnapos programra nem csak a válásukat gyakorlók jelentkezhetnek. A ferencesek ajtaja nyitva áll minden egyedülálló apa és anya, a válás friss vagy korábbi sebeit hordozó, lelki gyógyulást kereső ember előtt.

előbb, mennyivel könnyebb lett volna! Az elváltak idővel félreteszik magukban a fájdalmat. Ez nem azt jelenti, hogy elfelejtik a bánatukat, hanem hogy már nem ezek határozzák meg az életüket – véli a főszerző. – De nem jutnak el a megbocsátásig.

A kurzusok résztvevői között volt már olyan, akinek hosszú idő után rendeződött a házassága. A lelki gyakorlat üzenete ugyanak-

A mátraverebély-szentkúti kegyhelyen februárban gyermekre vágyóknak és párkeresőknek is tartanak lelki gyakorlatot.

További információ és jelentkezés: szentkut.hu/hirek/

Forrás: Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhely
Fotó: Szentkút.hu

Közel-keleti Egyházak Tanácsának ülése: Kelet-Jeruzsálem legyen az önálló palesztin állam fővárosa

Cipruson tartotta ülését a Közel-keleti Egyházak Tanácsa, január 21–22-én. A keresztény egységével egy időben zajló találkozón a keresztényüldözéssel, a szíriai és a libanoni helyzettel, Ciprus újraegyesítésével és a független palesztin állam kérdésével foglalkoztak.

A Fidesz katolikus missziós hírügynökség tájékoztatása szerint II. Krizosztomosz görög ortodox érsek vendégeként Larnaka városban

A szíriai válsággal kapcsolatban a dokumentum aláírói arra szólították föl a helyi és a nemzetközi erőket, hogy mielőbb állítsák helyre a békét, és tegyék lehetővé, hogy a kitelepítettek, illetve a menekültek visszatérhessenek lakhelyeikbe. Az ökumenikus találkozónak otthont adó Ciprus egyesítését, illetve a palesztin helyzet megoldását sürgették. Tiszteletben kell tartani a palesztinok, a keresztények és a muszlimok szabad vallásgyakorlását, és meg kell állítani az illegális területfog-

ülésezt a testület, amelynek tagjai között jelen volt II. Efrém szír ortodox pátriárka és Louis Raphaël Sako bíboros, káld pátriárka. A találkozóról kiadott záróközlemény így fogalmaz: meg kell őrizni a közel-keleti keresztények hitét és reményeit. Ugyanakkor nem csak a keresztények szenvednek, hanem az egész térség lakossága, ezért segítséget kell nyújtani minden kitelepítettnek és migránsnak, aki az erőszak és a háborúk következtében elveszítette a szeretteit. Az egyházak így lehetnek továbbra is Isten gyengédségének és közelségének jelképei a világban.

lálást – fogalmaz a tanácskozás záróközleménye. A Közel-keleti Egyházak Tanácsa Kelet-Jeruzsálemet javasolta az önálló palesztin állam fővárosának, és támogatásáról biztosította az egyiptomi lakosságot, mely az erőszak és a szélsőségeség ellen küzd. A tanács szorgalmazta továbbá, hogy az állampolgársági alapelveket mint a polgári élet elemi tényezőit széles körben alkalmazzák.

Forrás:
Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News

Nigériai papok tanulnak a pécsi orvosi egyetemen

Két nigériai római katolikus pap kezdte meg tanulmányait a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Általános Orvostudományi Karán. A diploma megszerzése után mindketten hazájukban fognak tevékenykedni.

Az afrikai lelképásztorok január 7-én érkeztek Magyarországra. Udvardy György veszprémi érsek, pécsi apostoli kormányzó fontosnak

A nigériai atyák sok segítséget kapnak az Afréka Alapítványon keresztül Fodor Réka belgyógyász misszionáriustól és Csókay András professzortól, akik eddig hét idegsebészeti és három belgyógyászati missziót vezettek a nigériai Onitshában, a katolikus érsekség által működtetett kórházban. Az orvosok elmondása alapján a Valerian Okeke érsekkel való jó kapcsolat újabb mérföldköve, hogy az afrikai főszenelt papok Európában tanulhatnak.

tartja, hogy a Pécsi Egyházmegye támogassa a két afrikai pap küldetését, ezért Mark Kingsley Okafor és Martin Adimorah a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola kollégiumában kap szállást az egyetemi évek alatt. Így az egyházmegye papnövendékeivel és a hittudományi főiskola hallgatóival is megismerkedhetnek.

Martin atya és Mark atya számára a január az egyetemre való bejutást segítő előkészítő képzéssel, nyelvtanulással és Magyarország megismerésével telt. A fiatal papok szeptemberben kezdenek meg tanulmányait. Martin atya az orvostudományi egyetem elvégzése után orvosként, Mark atya pedig gyógyszerészként szeretné segíteni a helyi afrikai közösség tagjait.

Az Afréka Alapítvány révén bárki támogathatja a Nigériából érkezett lelképásztorok tanulmányait.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Csapatjáték, szerelemmel

Beszélgetés Dobay Eszterrel és Semsei Rudolffal, a házasság hete alkalmából

(Folytatás az 1. oldalról.)

Ezek szerint Ön nem volt igazán megértő ebben a krízishelyzetben.

S. E.: Sajnos ez így volt.

Nem sínylette meg ezt a kapcsolatot rögtön az elején?

D. E.: Őrlődtem Rudi és az édesanyám között, kerestem, hogy mi az igazán jó megoldás.

S. R.: Eszternek két helyen kellett megfelelnie, és kiválóan helytállt. Kitarzott mellettem, és az édesanyja is érezhette a törődését, egészen a haláláig.

D. E.: Ez a betegség, majd a vesztesség beárnyékolta az első időszakunkat, de lassan felismertük, hogy ha komolyan gondoljuk a kapcsolatunkat – márpedig komolyan gondoltuk –, akkor együtt kell megoldanunk ezt a nehéz helyzetet. Sajnos a közelmúltban is megéltünk hasonlókat; az édesapám egy gyors lefolyású betegség következtében hunyt el, tavaly novemberben. Rudi most már teljes mértékben támogatott, mindvégig mellettem állt, így még erősebbé vált a kapcsolatunk.

A tapasztalatok szerint az emberi tragédiák, a súlyos problémák gyakran vízváltások lehetnek egy kapcsolatban...

S. R.: Egy házasságban sok, előre nem várt nehézség adódhat, és adódik is. Lehet ez a családi fészék megteremtése, egy munkahelyváltás, de akár a gyermekvállalás is. Amikor jegyespárokat készítenek fel, mindig el szoktam mondani nekik: ne gondolják, hogy a kapcsolatukat rendbe hozhatják pusztán azzal, hogy gyereket vállalnak. A közös életüknek egy megfeszített pillanata lesz ez az időszak. A tragédiák is tipikusan ilyenek. Eszter az édesapja betegsége idején odajött hozzám, és azt mondta: a krízishelyzetek az embereket választás elé állítják: vagy eltávolodnak egymástól, vagy éppen közelebb kerülnek egymáshoz. Eszter szerint mi most még közelebb kerültünk egymáshoz.

D. E.: Nem csak rajtunk múlik ez, hanem főleg a Jóistenen. De az biztos, hogy nekünk is keményen kell dolgoznunk, amikor ilyen élethelyzetekkel találjuk szembe magunkat. Éreznünk, tudnunk kell, hogy mi esik jól a másikkal, és mi az, amit elvár tőlünk.

A jó kapcsolat is olyan, mint a hit: mindig dolgoznunk kell rajta?

D. E.: Igen, ez így van.

S. R.: A mi szlogenünk, hogy a házasság csapatjáték, szerelemmel. A csapatsportokban is folyamatosan edzeni, küzdeni kell. Ma reggel is fociztam; öröm a játék, de közben keményen futunk, dolgozunk. Ugyanígy dolgozni kell a kapcsolaton is, akkor is, ha a lehető legjobban működik, ha lángoló szerelmet érzek a másik iránt.

Olyan ez, mint a vitorlázórepülés: állandóan keresni kell a felfelé áramló légtömegeket, mert ha engedjük, hogy nagyon mélyre ereszkedjen a gép, onnan már nem tudjuk visszarántani a magasba. Egyszer csak hirtelen ott terem előtünk egy hegy, amibe beleütközünk. Jó érzés, hogy mi Eszterrel jól tudunk együtt dolgozni és gondolkodni. A csapatjáték fontos része, hogy sokat kell beszélgetnünk. Baj, hogy az emberek nem mondják el egymásnak a problémáikat. Éppen tegnap olvastam valahol, hogy a válások hatvanöt százalékát a nők kezdeményezik, és csak harmincöt százalékát a férfiak. Azért van ez így, mert sokszor a nők próbálják meg életben tartani a kapcsolatot. A férfi pedig benne él ebben. Am abban a pillanatban, amikor a nőt valamilyen megpróbáltatás akadályozza abban, hogy dolgozzon ezen, hirtelen mélyreülésbe kezd a kapcsolat, és már nem tudják visszarántani, a nő pedig, az egészbe belefáradva, kimondja, hogy akkor legyen vége. A mi korosztályunkra jellemző, hogy a gyerekeink lassan kirepülnek. A szülők ketten maradnak, és közülük sokan rádöbbennek, hogy tulajdonképpen csak a gyerekek, a házasság az anyagiak tartották össze őket, s nem biztos, hogy így akarnak megőregedni. Nem küzdenek a kapcsolatért, és ez szomorú. Pedig minden elrontott, válságba került házasságot rendbe lehet hozni. Talán nem lesz ugyanolyan, mint korábban volt, de új dimenzióba kerülhet. Ehhez azonban mindkét félnek rengeteg energiát kell beletenni. Túl korán adják fel a házaspárok.

D. E.: Valóban nagyon fontos megbeszélni a dolgokat. De az is lényeges, hogy ez ne váljon izzadságszagú, letudandó feladattá. Nem úgy kell ezt elképzelni, hogy a gyerekek lefektetése után minden este 8-kor leülünk, és megbeszéljük az arra a hétre jutó problémákat. Az a jó, ha ezek a beszélgetések spontán módon alakulnak. Akár öt-tíz percek is sokat számítanak.

Mi például szeretünk együtt fürdeni, zuhanyozni. Ez nem szó szerint értendő...

S. R.: Bárcsak úgy lenne, de nem... (Mosolyog – B. D.)

D. E.: Amíg az egyikünk a zuhany alatt áll, addig a másik például fogat mos, és közben tudunk beszélgetni. Ezek az esténként együtt töltött tizenöt percek nagyon sokat jelentenek nekünk. Megbeszéljük a problémáinkat vagy akár csak egy-egy gondolatot, ami felmerült bennünk napközben. Én például nagyon szeretek házasesetkre járni, és szívesen hallgatom tanúságtételeket a rádióban. Mindig igyekszem leszűrni belőlük a rám vonatkozó dolgokat. Sajnos sok barátunk házassága került válságba, talán éppen azért, mert csak a hétköznapi gondokról beszélgettek egymással, és a lelki dolgokkal kevésbé foglalkoznak.

Önök mindent megbeszélnek egymással? Azt is, ha rosszkedvűek, ha nagyon bántja Önöket valami?

D. E.: Azt mindig megérzi a másik, ha valami nincs rendben, nem jól működik.

S. R.: Alapvetően nem az az a baj, hogy elmondom-e a páromnak, miért vagyok rosszkedvű. Ezt többnyire mindenki elmondja. (Az más kérdés, hogyan teszem.) A gond inkább azzal van, amikor nem megfelelően reagálunk egymás problémáira. A Gary Chapman-féle öt szeretetnyelv pont ebben tud segíteni, hogy éljük bele magunkat a másik helyzetébe, próbáljunk meg az ő fejével gondolkodni, és ne higgyük, hogy a másiknak is az a jó, ami nekünk. Szomorú, amikor a saját dolgainkat akarjuk a másikra erőltetni, nem pedig azon dolgozunk, hogy kitaláljuk, mi az, ami neki jó lehetne. Ránk, keresztényekre jellemző az a fajta szemérmesség, ami miatt nem tárjuk fel nyíltan a gondjainkat, és a saját hibáinkról sem merünk beszélni. Nem látjuk be, ha hibázunk, sőt, a párunk előtt is takargatjuk a gyengeségeinket, pedig sokkal jobb volna őszintének lennünk a másikkal. Ezáltal kitalálhatna a bizalmi körünk.

Nekem például nagyon fontos, hogy Eszter megfogja a kezem vagy hozzám érjen.

Igen, látom. (A beszélgetés alatt Rudolf mindvégig fogja Eszter kezét. – B. D.)

S. R.: Ő nem igényli ezt, sőt, zavarja, amikor például tévénézés közben odabújok hozzá, és a testemmel melegítem. Időbe telt, amíg megszoktam és felfogtam, hogy neki ez nem fontos, és nem szabad megsértődnöm emiatt. Ezért ritkábban bújok hozzá. Azt viszont már elértem, hogy az utcán megfoghatom a kezét.

D. E.: Különbözőek vagyunk, ismernünk kell egymást. Tudom, hogy Rudinak sokat számít, ha megérintem őt, ha például a térdére teszem a kezem. Ma már ő is ismeri az én szeretetnyelvemet. Nekem például nagyon jólesik, ha kipakolja a tiszta ruhákat a mosogatógépből.

Négy gyerekiük van: két lány és két fiú, héttől tizenhét éves korig. Előfordulnak Önök között súrlódások a gyerekeivel kapcsolatban?

D. E.: Időnként megesik, hogy másként gondolkozunk, de akkor ezt mindig megbeszéljük, és nem a gyerekek előtt. Kicsit eltér például a véleményünk abban a kérdésben, hogy milyen munkát végezzenek a gyerekeink. Amikor nagyobbak lettek, arra gondoltam, ők is elmehetnének nyáron dolgozni, ahogyan én tettem ilyen idős korban. Rudi viszont azt mondta, meg kell tanítani őket arra, hogy ébredjen fel bennük a vágy a munka iránt. Vitatkoztunk, hogyan történjen ez. Aztán az egyik nyáron a gyerekeink teljesen szünetesek, annyira eleresztették magukat, hogy még a legalapvetőbb dolgokat sem csinálták meg itthon. Ez nagyon rosszul érintett, és úgy éreztem, valóban el kell menniük dolgozni, legalább egy hétre. Végül el is mentek, és szívesen csinálták.

S. R.: A gyerekeivel külön műfaj, nem könnyű feladat. Már csak azért sem, mert a gyerekek többen vannak, akárcsak a szörnyecskek az

azonos című filmben. Persze ez csak vicc, egyébként imádjuk a gyerekeinket. A családközpontban fontosnak tartjuk, hogy megbeszéljük a gondokat, kompromisszumra jussonk, utána pedig tartjuk be, amiben megállapodtunk. Itt nincs helye a machinációnak. Nagyon jó, hogy ebben partnerek vagyunk Eszterrel. Számunkra nagyon fontos, hogy este mind a hatan együtt vacsorázzunk, és közben megbeszéljük a dolgokat.

D. E.: Nem az a lényeg, hogy mit eszünk, hanem az, hogy minden örömet és gondot megosszunk egymással.

Mennyire határozza meg az életüket a hit?

D. E.: Anyukámmal gyermekkoromtól kezdve rendszeresen jártunk templomba, apukámra ez nem annyira volt jellemző. Különbözőbb hitéleti nevelést azonban nem kaptunk. Rudival együtt fejlődött ki bennünk a hit, olyannyira, hogy most már természetes számunkra.

S. R.: Isten ott volt a családközpontban, beszélünk róla, de nem voltunk gyakorló templomba járók. Nálunk apu katolikus volt, anyu pedig református, két hűgom konfirmált. Számomra ez jelentette a gondviselést, hogy kamaszkoromban megismerkedtem egy bencés szerzetessel, Patrik atyával, akit mindenki csak Tibának nevezett itt, a XI. kerületben. Szenzációs ember. Amikor fociztam, lejött közelem biciklivel, és elkezdett pingpongozni a gyerekekkel. Aztán közvetlen stílusban elbeszélgetett velünk, felhívott minket magához, filmeket vetített nekünk videomagnóról. Ez a 80-as években történt. Az ő hatására fordultam jobban Isten felé; ministrálni kezdtem nála, még ma is el-eljárok hozzá. Kilencvenéves, igazi karizmatikus személyiség. Később pedig már Eszterrel közösen éltük meg a hitünket, és ez ma is így van. Teljesen természetes nálunk, hogy étkezés előtt imádkozunk a gyerekekkel, vagy este lefekvés előtt háládat mondunk. Ha pedig van valami problémám, Eszterrel közösen este az ágyban

elmondok egy Miatyánkot, egy Üdvözlégyet, közben fogjuk egymás kezét, ami számomra különösen fontos. Ez hihetetlen mély lelki intimitást jelent. Sok párnak érdemes lenne kipróbálnia, rengeteget ad hozzá a kettőnk kapcsolatához.

D. E.: Nagyon fontosak a saját szavainkkal elmondott imák is, ez külön szintje ennek az intimitásnak.

Ön sikeres vállalkozó, egy étteremlánc tulajdonosa...

S. R.: Sohasem szoktam étteremláncnak nevezni, inkább az étteremcsalád szót használom. Nagyon lényeges szempont, hogy a lélek ott legyen valamennyi éttermünkben. Nem törekszem arra, hogy külső jegyekben is megmutakozzon a hitem, de hiszem, hogy az értékrend által, amit követek, úgymeg nyilvánul. Természetesen profitra törekszünk, de nem mindenáron. Fontos a kölcsönös tisztelet, egyébként éppen ez lett a cégünknek az év kifejezése. A kollégáim tudják, hogy hívó vagyok, de nem próbálok téríteni. Nem ez a fontos, hanem a példa, ugyanúgy, mint a gyerekeinké. Amikor én magamban nagy dolog, ha egy hívó jó érzéssel néz egy keresztény emberre. Ez lehet az első lépcsőfok ahhoz, hogy eljusson Krisztushoz.

D. E.: Az is nagy szó, ha az Istentől távol álló ember azt mondja a hívó: ő is ember, nem megközelíthetetlen.

Eszter, bár diplomás közgazdász, szinte hivatásszerűen neveli a gyerekeket. Eszembe jut erről az ismert mondat, hogy minden nagy ember mögött ott áll egy még nagyobb asszony...

S. R.: Nem mögötte áll, hanem mellette. Ha Eszter nem lenne olyan, amilyen, biztos, hogy nem tudnék ilyen sikereket elérni. Izgalmas dolog, hogy az emberi kapcsolatok mennyire befolyásolják a boldogságunkat. Minden kutatás azt mutatja, hogy ez mindenek az alfája és az ómegája. Ha a házasságunkban megvan a harmónia, ha jó hazajönni, mert van egy társam, akire támaszkodhatok, akkor a gyerekeink nevelés is könnyebb lesz. Nagyon igaz a mondat: a legtöbb, amit adhat az ember, hogy nagyon szereted a feleségedet, az anyukájukat. Az otthoni harmónia átsugárzik a munkahelyre is, ahol egész nap stresszben vagyok, de tudom, hogy nem egy darázs-fészekbe megyek hazá. Az is természetes számomra, hogy ha kell, az itthoni tennivalókból is kiviszem a részem.

D. E.: Soha nem csináltunk presztízskérdést abból, hogy ki mennyit vállal magára a háztartáshoz kapcsolódó feladatokból. Rudinak soha nem okozott problémát, ha mosogatnia vagy porszívóznia kellett. A közös családi együttléteinkben a lényeg az, hogy megéljük: minden együtt töltött perc pótolhatatlan és minőségi idő.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Nem zárkozhatunk be a magunk köreibe

Beszélgetés Kovács Gergely kinevezett gyulafehérvári érsekkel

(Folytatás az 1. oldalról.)

Hogyan készül a püspökszentelésre?

– A Szentírásban olvassuk: „s íme, ott elvonul az Úr, s az Úr előtt nagy és erős szélvész, amely hegyeket forgat fel és sziklákat zúz össze, s a szélvészen nincs az Úr – s a szélvész után földrengés, s a földrengésben nincs az Úr – s a földrengés után tűz, s a tűzben nincs az Úr – s a tűz után enyhe szellő susogása.” (1Kir 19,11–12) Illés próféta a Hóreb-ben a szellő susogásában ismerte fel Istent. Egy ilyen hír felforgatja az embert, ám utána le kell nyugodnia, meg kell érkeznie a csendbe. A készüllet azért nehéz, mert majd harminc év római tartózkodás után ezer szállal kötődöm Rómához. Sok olyan kötelezettségem van még, amit nem tudok egyik napról a másikra átadni. A hazaköltözésemet is meg kell szervezni. Emellett igyekszem lelkiileg jól felkészülni mindarra, ami vár.

Kiket kért meg szentelő püspökné?

– A február 22-ei szertartásra – mivel hosszú éveken át vezetőm volt – főszentelőnek Gianfranco Ravasi bíborost, A Kultúra Pápai Tanácsának elnökét kértem meg. Társzentelőm Jakubinyi György emeritus érsek és Miguel Maury Buendía bukaresti apostoli nuncius lesz. Nagy örömmel szolgál, hogy az összetartozás jeleként a püspökszentelésen jelen lesznek a romániai mellett a magyar püspöki konferencia tagjai is.

Évtizedeken át a világegyház középpontjában dolgozott. Milyen tapasztalatokat fog tudni kamatoztatni az új szolgálatában?

– A Kultúra Pápai Tanácsának irodavezetőjeként sok mindent megtanulhattam ennek a fontos hivatalnak a szervezeti felépítéséről és működéséről. Ezekből a tapasztalataimból lesz, amit fel tudok majd használni a későbbiekben. De ennél is fontosabb az emberi kapcsolatok hálóját. Kelet-Közép-Európa és a német nyelvterület szinte valamennyi magasabb beosztású egyházi elöljárójával és néhány állami vezetővel is találkozhattam. A munkám során szélesebb nemzetközi kapcsolatokat ápoltam, megtapasztalva a kulturális és a mentalitásbeli különbségeket is. Ez nyitottá tett az új szempontok iránt. Remélem, ezt a szervezetséget, odafigyelést, a párbeszéd igényét is sikerül majd hazahoznom.

Mi lesz a püspöki jelmondata?

– A papi jelmondatom ez volt: „Jézus így szólt, jöjj.” Ez arra az evangéliumi jelenetre utal, amikor Jézus bátorító szavára Péter elindul a vízen járva. Püspöki jelmondatként magyarul szoruló, így mást választottam: „Óálta, övele és öbenne.” Ezt minden szentmiseben hallhatjuk, ezért talán erős kapocs lehet a hívek felé is.

Eredetileg reformátusnak keresztelték. Hogyan katolizált, és miért választotta a katolikus papi pályát?

– Édesapám református volt, édesanyám pedig katolikus. Erdélyben még él az a hagyomány, hogy a fiú az apa vallását követi. Sokáig reformátusnak keresztelt nem hívő voltam, serdülőkoromban ugyanis sehogy sem találtam a választ az élet nagy kérdéseire. Katolikus keresztapámnak köszönhetően kerültem közelebb a hithez. Ezer-mesterként plébániákön is dolgozott, engem pedig sokszor elvitt magával, ha meg kellett javítani valamit. Így találkozhattam olyan jó papokkal, mint például Harai Pál. Szeretettel fordultak felém, megkérdezték, mit tanulok, mit gondolok. A hiteles papi életek vezettek engem erre az útra. Ezért is vallom, hogy nem téríteni kell az embereket, hanem hitelesen élni, példát mutatni.

Eredetileg fizikatanárnak készültem. Nem tudom pontosan, hogy mikor született meg bennem a hivatás, de arra emlékszem, hogy az egész népemet szerettem volna szolgálni. Ne feledjük, ez még az az időszak volt, amikor a Securitate bármikor elvihette azt, aki nem felelt meg a rendszer követelményeinek. Nagy Imre plébánosnak az első között mondtam el a tervemet. Azt válaszolta, „jól fontold meg, mert ez nem egy nagykabát, amit később leveszel”. Arra kért, hogy egy hónapon keresztül imádkozzam útmutatásért. Nekem nagyon fontos volt az ő bizalma.

Ennek fényében mit jelent az Ön számára az ökumené?

– Az ökumenével kapcsolatos problémákat már a családban is megtapasztalhattam. Meg kell mondanom, nem volt mindig könnyű. A legelső lépés ebben a találkozás. Már az is sokat számít, ha leülünk egymással beszélgetni. Persze recept nincs erre, legfőképpen elvi segítséget lehet kapni hozzá, ám a párbeszédnek valahol el kell kezdődnie.

Úgy gondolom, hogy mindig nyitottnak kell lennünk. A püspökszentelésem után elmentek a magyar és a román testvéregyházakhoz is. Keresnem kell a kapcsolatot, mert a párbeszédhez két emberre van szükség. Márton Áront börtönbe zárták a kommunisták, ennek ellenére mindig udvariasan tárgyalt az állami vezetőkkel. Én sem zárkozhatok be a magam köreibe.

A Kultúra Pápai Tanácsának irodavezetőjeként jól ismerhette a Pogányok udvara néven elindított kezdeményezést. Itt a kultúra mint közvetítő érték jelent meg.

– A kultúra mindig érték. Mindannyiunknak szükségünk van a kulturális identitásra. Tudnom kell, ki vagyok, és a másiktól is tudnom kell, hogy kicsoda. Csak azzal lehet beszélgetni, akinek van arca. Európa nagy kihívása, hogy megőrizze keresztény arcát.

A pogányok szó helyett egyébként inkább a népek kifejezést kellene használnunk. Az udvar pedig arra utal, hogy ki-mozdulok a templomból, és egy közös helyen találkozom a másikkal. Ez tanúságtételt is jelent. Elmondom, hogy miben hiszek, de nyitott vagyok arra, hogy a másik is elmondja, ő miben hisz. A hitelenséget a saját bőrömmön tapasztaltam

meg, így megértem ennek a helyzetnek a nehézségeit.

Őn a posztulátora Márton Áron szenttéavatási ügyének. Éppen ugyanazon a napon, december 24-én kapta a kinevezését, mint az elődje.

– Márton Áron püspök posztulátora sokáig Szöke János szalézi atya volt. Halála után úgy vállaltam el ezt a megbízatást, hogy a munkám miatt csak a szabadidőmben tudok vele foglalkozni. Hozzá kell tennem: egy átlagos érdeklődőnél akkor még nem tudtam többet Márton püspök úrról. Miután elolvastam a peranyagot, a tanúvallomásokat és az írásait, az a meggyőződés alakult ki bennem, hogy ő valóban szent. Úgy éreztem, mindent meg kell tennem a szenttéavatása érdekében. Ennek részeként szerveztük meg azokat a zárándoklatokat, melyek során felkerestük életének helyszíneit.

Mi áll a legközelebb Önhöz Márton Áron püspök alakjából?

– Minden évben kiválasztottam egy rá jellemző vonást, amit azután igyekeztem megvalósítani az életemben. Márton püspök hite rendíthetetlen volt, még a börtönt is vállalta érte. Papjait atyai szeretettel szerette. Legalább ilyen fontosnak tartom, hogy világosan lássa a körülötte lévő valóságot, és az idő később mindig azt igazolta, hogy jól döntött. Ha pedig tévedett, mindig tudott bocsánatot kérni. Ezt a közvetlen munkatársai is megerősítették. Meglátani az idők jeleit, és képesnek lenni a bocsánatkérésre – ez talán számomra most a legfontosabb.

Hol tart a boldoggá avatás ügye?

– Most először is meg kell találnom az utódomat, az új

posztulátort. Még a püspökké szentelésem előtt szeretnék elmenteni a Szenttéavatási Ügyek Kongregációjához, hogy megértssem, főpásztorként hogyan tudom legjobban mozgatni az ügyet. De a nuncius atyával is szeretnék konzultálni. Jelenleg egy viceposztulátor vizsgálja az állítólagos csodát, amit Márton püspök úr közbenjárásának tulajdonítanak.

Azt szeretném, hogy minél több időt tudjon szentelni ennek a feladatnak.

A Gyulafehérvári Erdély legnagyobb egyházmegyéje. Milyen kihívások várnak Önre az új szolgálatában?

– Akkor lesz ez világos előttem, amikor már beszéltem a papokkal, a hívekkel. Meg kell hallgatnom a különböző bizottságokat, a főespereseket. Igyekszem minden plébániára mielőbb eljutni. Valóban, ez egy nagy területű, ezért nagyon sokszínű egyházmegye. Vannak olyan falvak, ahol egy tömbben él sok katolikus. De a szórvány, ahol kisebbségben vannak a katolikusok, már nagy problémát jelent. Nem beszélve a nyelvi kisebbségről. Ahhoz, hogy ezt a munkát megfelelően tudjam végezni, a helyet és a helyzetet jól ismerő emberekre van szükségem. Senkire nem szeretném ráerőltetni az elkötelezettséget, nem akarok csak a változtatás kedvéért változtatni. Szeretnék egy munkatársakból álló csoportot létrehozni magam körül. Már a szenteléssel kapcsolatos kérdéseket is igyekeztem így intézni. Együtt gondolkodunk, együtt tervezünk, ezt a lelkesedést pedig nagyon jó volt megtapasztalni.

Mit jelent Önnek az imádság?

– Eddig hivatali munkát végeztem, így sokszor szinte észre sem vettem, hogy eltelt az idő. Még az Úrangyala imádság is könnyen elsikkadt a feladatok tengerében. Egy gyakorló lelkipásztornak bizony sokkal mélyebb az imádságos élete. Azt már látom, hogy az életem gyökeresen meg fog változni. Eddig a nyelvtudásom, a jogi ismerem

Hogyan éli meg a magyarságát?

– A magyarsághoz nálam hozzátartozik az is, hogy székelem vagyok. Ez a kettő mindenképpen összefügg. A magyarságom a határon túra mutat, ám határok nélküli. A kultúrán belül viszont érdemes különbséget tenni a különféle árnyalatok között, hiszen ettől lesz még szebb a magyar identitás.

Milyen szerepet szán érseki szolgálatában a teremtett világ védelmének?

– Fontos a fenntarthatóság. Erdélyben egyelőre minden zöld, a környezet károsítása még nem lépett át egy kritikus határt. Külföldön azonban láttam, hogy milyen gondot okoz a hihetetlenül sok szemét, mekkora problémát jelent a műanyaghegyek környezetbarát felhasználása. Szeretek a természetben, a friss levegőn lenni, ott gondolkodni. A papjaimat is szeretném arra biztatni, hogy pihe-nésként menjenek minél többet a természetbe, és hogy igyekezzünk megővni.

Kevés főpásztor van jelen az Instagramon. Miért tartja ezt fontosnak?

– Az Egyháznak mindenütt ott kell lennie, ahol az emberek vannak. Ráadásul ismerünk kell azt a nyelvet, amit ezen a felületen használnak. A Facebookra sohasem volt időm, a Snapchat pedig nagyon fiatalos. Ám az Instagram pont megfelelő arra, hogy megosszam másokkal azt, amit fontosnak tartok. Mindig igyekszem valami olyasmit feltenni, aminek üzenete van, ami másokat is megszólíthat. A hivatalban figyeltünk arra, hogy az üzeneteink kit szólítanak meg, és figyelembe vettük azt is, hogy a felhasználók mire kíváncsiak. Az első teendők között lesz, hogy erősítem az érsekség jelenlétét a közösségi média felületein.

Küldetése az emberekhez szól. Miben segíthetnek Önnek az érseki szolgálatában?

– Arra kérem őket, hogy imádkozzanak értem. Papjaimat és híveimet arra biztatom, hogy őszintén mondják el nekem a problémáikat. Merjenek megszólítani. Én a bizalmat kínálom, és remélem, ők is megtisztelnak majd a bizalmukkal.

Kuzmányi István
Lejegyezte: Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

ÜNNEPELJÜNK EGYÜTT!

AZ ÖSSZETARTOZÁS ZARÁNDOKLATA GYULAFEHÉRVÁRRA, A PÜSPÖKSZENTELÉSRE

2020. február 21–22. (2 nap / 1 éj)

Zarándoklatvezető: Kuzmányi István diakónus

A MAGYAR KURÍR ÉS AZ ÚJ EMBER EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL

Részvételi díj: 28 400 Ft-ól

További információ és jelentkezés a Misszió Tours elérhetőségein:
Web: www.missziotours.hu; tel.: +36 20 565 3258

Göbel Ágoston, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) Titkárságának munkatársa magyar nyelv és irodalom szakon végzett, filmesztétikát tanult, és rádiós műsorvezetőként, újságíróként van jelen a média világában. Tanulmányai során bepillantást nyert a színházi és a filmes szakmába is.

Számos filmkritikát olvashattunk Öntől, és az Ars Sacra Filmfesztivál zsűrijének is tagja volt. Mit gondolsz a véleménynyilvánításról, a kritikáról és mai megjelenési formáiról?

– Ezek jelentik társadalmunk talán legfontosabb formáló erejét. Napjainkban sokaknak van videoblogjuk, mások internetes naplót vagy cikkeket írnak. A netező közönség amiről csak lehet, elmondja a véleményét. Persze a kocsimában, a (film)fesztiválokban, a buszon, a villamoson, az iskolában, a családban is mindenki mondja a magáét, de az személyesebb, más közeg. A kijelzők előtt sokkal inkább felbátorodunk, mint a való világban. Véleményezünk mindent és mindenkit, nemegyszer kíméletlenül vagy éppen mármár teljes pátosszal. A különböző fórumokon vagy a kifejezetten véleménynyilvánításra szánt platformokon előszerezzel osztályozunk, értékelünk és kommentelünk, és ezek az értékelések, minősítések mind hozzájárulnak egy-egy emberrel, közösséggel vagy akár egy világnézetről kialakított általános képhez. Ezért fontosnak érzem, hogy én is jelen legyek egyik-másik internetes felületen, a médiában, és felelősséggel megnyilvánulva formáljam

Ugródeszka a megújuláshoz

Az eucharisztikus kongresszusra készülünk

a környezetemet, legalább egy kicsit. Soha nem tudhatom, hogy kiből milyen gondolatokat indít el egy rádióműsor, egy cikk vagy egy filmajánló. Szerencsés esetben teszünk egy lépést a párbeszéd, egymás álláspontjának megértése felé. Ha elmondom a véleményemet valamiről, esetleg a másik ember is felbátorodik, billentyűzetet ragad, és így vitázhatunk egy jót. Később pedig akár egy pohár bor mellett folytathatjuk a párbeszédet, jóval emberibb, személyesebb térben.

Egy ideje már a Magyar Katolikus Rádiónál dolgozom, amikor csatlakoztam a NEK szervezőcsapatához. Újságíróként milyen kihívást talál a kongresszussal kapcsolatos munkájában?

– Fábry Kornél, a NEK főtitkára egy alkalommal meghívott pizzázni. Ez még három évvel ezelőtt történt. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy teljesen gyanútlanul mentem el a találkozóra. Tudtam, mi az új megbízatás, és hogy előbb-utóbb bővülni fog a szervezők csapata. Amikor felajánlotta, hogy munkatársként segítsen a kongresszus kommunikációját, némi gondolkodás után igent mondtam. Akkoriban nagyon dolgozott bennem Ferenc pápa egyik beszéde; arról szólt, hogy a legnagyobb veszély, ami leselkedhet ránk, a díványboldogság, a kanapéke-

reszténység. Ha nem keressük a kihívásokat, Jézus nem tud találkozni velünk. Ez a munka megfelelően nagy kihívás volt számomra is, úgyhogy bele-vágtam.

Hogyan lehet ekkora médiában megszólítani az embereket a kongresszus üzenetével?

– Olyan kommunikációs kampányokra van szükség, melyek alapján felismernek minket az emberek. Ehhez elég egy jó szlogen vagy akár egy jellegzetes forma, szín. Ha ez megvan, akkor sokkal könnyebb átadni az üzenetet.

Emellett pedig nyilván fontos minden egyes hirdetés, banner, cikk, interjú, portré, ami a NEK égíse alatt születik. Ugyanakkor azt tapasztaljuk, hogy a leghatékonyabb kommunikációs eszközünk mégis a személyes párbeszéd. Az, amikor úgy válaszolunk a NEK-kel kapcsolatos kérdésekre, hogy személyes kapcsolatban lehetünk az adott személlyel vagy közösséggel, amikor megoszthatjuk velünk a kérdéseiket, kétségeiket, gondolataikat.

Eddig melyek voltak az Ön számára legmeghatározóbb pillana-

tok a világesemény előkészítése során?

– Képeket, jeleneteket őrzök magamban. Például azt, amikor a Forrásponton egy emberként énekeltem és táncoltam több ezer fiatal az olasz The Voice tehetségkutatón győztes Cristina nővér énekes-zenes tanúságtételére; amikor keztem foghattam Ferenc pápával az egyik előkészítő eseményen; amikor Erdő Péter bíboros mosolyogva beszélgetett a járőrökkel az ötszáz napos flashmobunkon; vagy amikor a munkatársaim énekeltek nekem a születésnapomon... Sok

ilyen emlék van, hála Istennek. És bízom abban, hogy még lesz is. A kongresszus hete is biztosan bővelkedik majd ilyen pillanatokban.

A legnagyobb élmény maga a kongresszus lesz. Mit vár a legjobban?

– Kifejezetten kedvelem a nagy rendezvényeket. Tömegeket megmozgató eseményekhez köthető az életem szinte minden olyan pillanata, ami igazi lendületet adott, és segített közelebb kerülnöm Istenhez. Ilyen volt számomra a krakkói világtalálkozó vagy egy taizéi találkozó. Hiszem, hogy ha sokan teszünk tanúságot valami vagy valaki mellett, annak óriási ereje van. Sokszor megkérdezem magamtól, elég-e hiszek-e Jézus szavaiban. „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” – mondja Jézus. Föl tudjuk fogni, mekkora dolog ez? Bízom abban, hogy a NEK-en is találkozhatunk majd vele. Hiszen a motónk is erről szól: „Találkozz Jézussal Budapesten!” A kongresszussal kapcsolatban mégis talán az utózóngéit várom a leginkább. Azt, hogy megtapasztalhatjuk, milyen lelki megújulást hoz az esemény. Szerintem az Egyházban nem állunk valami fényesen a programjaink utógondozása tekintetében. Erdő Péter bíboros így fogalmazott néhány hete: „A kongresszus nem egyenlő a megújulással. Csak a folyamat kezdete, előhírnöke.” Én is ezt gondolom. Remélem, olyan kegyelmeket kapunk majd, amelyek lelkesedést, lendületet adnak, és így 2020 szeptemberre ugródeszka lesz számunkra a megújuláshoz.

(X)

A jezsuitákhoz kötődő pedagógiai műhely kiadásában megjelent két fiatal kutató, Domanicky Orsolya és Kuslits Béla hatvan gyakorlatot tartalmazó módszertani könyve, Megújítod a Föld színét címmel. A kötetet elsősorban középiskolai tanároknak és gimnazista korú fiatalokkal foglalkozó ifjúsági vezetőknek ajánlják. A Párbeszéd Házában január 28-án mutatták be a kiadványt az érdeklődőknek.

A szerzőpáros a lelkiség oldaláról közelíti meg a természet- és a teremtésvédelem témáját – ez már a könyvbemutató különleges felvezetése során is megmutatkozott. Arra kérték a résztvevőket, hogy csukják be a szemüket vagy irányítsák a tekintetüket a teremben egy pontra, és képzeljék el jó részletesen, hogy milyen érzések, milyen időjárás van bennük. A lélek-időjárás gyakorlata az egyik közösségi imamódszerként szerepel a füzetben.

Koronkai Zoltán, aki jezsuita szerzetesként számos lelki gyakorlatot vezetett már, arról beszélt, hogy van

Teremtésvédelmi módszertan

Az Ignáci Pedagógiai Műhely új kiadványa

korlat felé a természet végzi el. Már az Istenhez segíti az embereket, ha kikerülnek a betonzsungelből. „A teremtett világ is Isten szava, akárcsak a kinyilatkoztatás” – tette hozzá.

A jezsuita rend tavaly tízéves tervet készített; egyik pontja szerint akivel csak lehetséges, együttműködnek közös otthonunk, a föld megóvása érdekében. Ezek a lelki gyakorlaton és iskolai tanórán is al-

kalmazható módszerek a rendi válalásba simulnak bele. Koronkai Zoltán szerint a kötetben szereplő gyakorlatok inkább ráhangolódást jelentenek az isteni rendre, kevés témát érintenek, de azokban alaposan elmélyednek. A gyakorlatokat úgy fogalmazták meg, hogy a középiskolás tanulók számára is fogyaszthatók legyenek.

Domanicky Orsolya szerint a tudomány segítségünkre lehet abban,

hogy a környezeti válság okait azonosítsuk, de arra nem tud választ adni, hogy miért nem cselekszünk a környezetünk védelmében. A társadalomtudományt, környezettudományt és filozófiát végzett szakember szerint tévúton járunk a természettel való bánásmódunkat illetően, mert nem műveljük a földet, hanem kizsákmányoljuk. Úgy látja, a természethez fűződő viszonyunk megromlása egyértelműen összefügg az

emberiség istenkapcsolatának sérülésével. A kötet nem akarja újrafogalmazni a természet és az egyén viszonyát, hiszen az Isten által adott, inkább ennek a kapcsolatnak a kibontásában, feltárásában szeretne segíteni. A Szent Ignáci lelkiségre épülő feladatokban nagy szerep jut a csendnek, főként a természet csendjének, amiben vannak ugyan bizonyos hanghatások, mégis képes elősegíteni a belső csendet, a lelki harmóniát.

A jezsuita lelkiség és a mélyökológia találkozása ez a könyv, amelyben az ember mibenlétét feszegetjük, jezsuita eszközökkel – mondta el a másik szerző, Kuslits Béla. – A gyakorlatok azt a célt szolgálják, hogy kimenjünk a természetbe; kevés a teremben is elvégezhető feladat. A könyv öt fő témája a következő: Isten, az ember és a természet hármassága; az önmegvalósítás és a szükségletek; „Művelje és őrizze”; csend és zaj; ajándékozottság. Mind-egyikhez hatféle gyakorlat tartozik: van játék, szentírási részletre épülő feladat, elmélkedés, valamilyen tudásmorzsa vagy erkölcsi kérdésen alapuló feladat, kifejezett gyakorlat (például közösségi főzés vagy testmozgás), illetve közösségi ima. Kuslits Béla úgy véli, nagyon fontos, hogy a teremtésvédelemmel kapcsolatban személyében is megszólítsák az embert, és mivel az emberi test is a természet világának része, ez egyáltalán nem nehéz.

A Megújítod a Föld színét című kiadvány PDF-formátumban elérhető az Ignáci Pedagógiai Műhely honlapján, illetve nyomtatott változatban is beszerezhető, 3000 forintos áron, ami a nyomdai költségeket fedezi.

Agonás Szonja
Fotó: Pásztor Péter

„
A jezsuita lelkiség és a mélyökológia találkozása ez a könyv, amelyben az ember mibenlétét feszegetjük, jezsuita eszközökkel

egy gyakorlat, ami mindig népszerűnek bizonyul a résztvevők körében: az, ha kiküldi őket a természetbe. Ahogy mondani szokta, a lelki-gya-

HÍREK KÉPEKBE

● 2020 önkéntest várnak a szervezők Európa legnagyobb passiójátékának előadásához, idén április 4-ére, a Papp László Budapest Sportaréna. Jelentkezni 12 éves kortól lehet. Az előadás egyedülálló a hazai színházasban, és méltán válhat példaértékűvé egész Európában. A jelentkezéseket a passio2020.hu oldalon várják. A darabot Meskó Zsolt írta és rendezte, Jézust György-Rózsa Sándor alakítja. A zenét a Kronos Quartet szolgáltatja. Bővebb információ és a próbák időpontjai a passio2020.hu oldalon található.

● A nyíregyházi Szent Miklós Óvodába járó gyerekek és az intézmény munkatársai január 22-én részt vettek a Magyar Vöröskereszt által szervezett Hősképző tanfolyamon. Az országos program keretében a mindennapi életben előforduló rosszulletek és kisebb balesetek szakszerű ellátásával és az életmentéssel kapcsolatban kaptak útmutatást a felnőttek és gyermekek.

Zavarba ejtő a genti Bárány átható tekintete

Ez lehetett átfestésének egyik oka is

A belga kulturális örökség megőrzésével foglalkozó intézmény, a KIK-IRPA 2012-ben kezdte meg a Van Eyck fivérek által festett impozáns genti oltárkép restaurálását.

A Van Eyck fivérek 1432-ben fejezték be *A Misztikus Bárány imádása* címet viselő remekművet, amely hosszú évek aprólékos munkájának köszönhetően visszanyeri régi fényét. A későbbi festékrétegek alól lassanként előbukkannak az alkotók eredeti ecsetvonásai.

A Szent Bávó-székesegyházban őrzött szárnyas oltárt a Genti Szépművészeti Múzeumban restaurálták. 2016-ban kezdődött a mun-

eredeti remekműve, amiről a munkálatok során minden átfestést eltávolítottak, a hiányzó részeket pedig retusálták. A vastag, sárga lakkréteg és az átfestés során keletkezett festékrétegek eltávolítása után mutatkozott meg igazán, milyen virtuóz munkát végeztek a Van Eyck testvérek. A panorámaképre emlékeztető mennyei jelenet tömörked apró részletek rejti.

A Bárány alakját már az 50-es években elkezdtek restaurálni. Ekkor fölfedezték, hogy a fülek az átfestéskor feljebb kerültek eredeti pozíciójukhoz képest. Restaurálták az eredeti füleket, de technikai problémák miatt nem merték lekarnálni a XVI. századi festékréteget, ezért a Báránynak néhány évtizeden át négy füle volt az oltárképen.

2019 decemberében, miután bemutatták a nagyközönségnek a restaurált központi táblaképet, *A Misztikus Bárány imádását*, a világsajtót bejárta a szenzáció: a Báránynak annak idején szinte ember arcot festett Hubert és/vagy Jan van Eyck. A Krisztussal azonosítható Báránynak a restaurálás során feltört emberi arcvonásai megdöbbentették a szakembereket és a laikusokat is. Hélène Dubois, a projekt vezetője úgy fogalmazott a *The Art Newspaper* internetes portálnak adott nyilatkozatában: az eredeti Bárány sokkal intenzívebb kapcsolatba kerül a kép nézőivel, a befogadókkal, mint utólag átfestett változata.

Mintegy ötszáz évig fedte festékréteg a Báránynak ezt a nemrég megismert, lélekbe hatoló tekintetét. Talán éppen a zavarbaejtően átható tekintetnek az elfödése, semlegesítése, „bárányosítása” volt a XVI. századi átfestés egyik célja – mondta Koenraad Jonckheere művészettörténész 2018-ban, a *Flanders Today*-nek nyilatkozva. – A Bárány eredeti mély értelmű és emberi jellegét semlegesítették, kifejezéstelen, közömbös jósággá alakították, mintha nem érintenék meg őt a történések.

Forrás: Kikirpa.be; Flanders Today
Fordította: Verestói Nárcisz
Fotó: Wikimedia Commons

kálatok második fázisa, ekkor került sorra a központi oltárkép, amely a Misztikus Bárány imádását ábrázolja, illetve az oldalszárnyak, amelyeken lovagok, remeték és zarándokok szerepelnek. A poliptychon nyitott állapotában táruul a néző szeme elé a központi táblakép, amely Isten Bárányát, a Bárány imádását mutatja be.

Az interneten nemrég szenzációként kezdtet terjedni a híre annak, amire a helyreállítási munkálatok során már 2017-ben fény derült: az oltárképen a Van Eyck fivérek jóval emberibb arcot festettek a Báránynak, mint amit eddig ismertünk.

Az alapos vizsgálat kimutatta, hogy *A Misztikus Bárány imádása* című képnek mintegy a felét régi átfestések fődtek el. A kompozíció ezek nem nagyon változtatták meg – noha eltüntettek egy-egy kisebb épületet, tornyot –, viszont nélkülözték az eredeti alkotás finom kidolgozottságát. Az újabb rétegek egy része a XVI. század közepén került a képre; átfestéssel akarták a kor ízléséhez igazítani és a sérüléseit elfedni.

A későbbi festékrétegek alatt meglepően jó állapotban őrződött meg a Van Eyck fivérek

Isten kezében

Kobe Bryant kosárlabdásztár és a katolikus hit

Kobe Bryant olimpiai bajnok amerikai kosárlabdázó, a sportág legendás alakja január 26-án Dél-Kaliforniában helikopterszerencsétlenségben elhunyt, egyik lányával, Giannával együtt. A helikopteren kilencen utaztak, senki nem élte túl a balesetet.

Kobe Bryant az Észak-amerikai Profi Kosárlabdligában (NBA) 1996 és 2016 között a Los Angeles Lakers csapatában játszott. A sportág ikonikus alakja volt, minden idők egyik legnagyobb kosárlabda-játékosának tartják. Ötször lett NBA-bajnok, egyszer elnyerte az NBA-döntő legértékesebb játékosa elismerést, kétszeres olimpiai bajnok volt, és még számtalan kitüntető címet kapott, illetve különleges sporteredményt ért el.

Mindezek mellett Kobe Bryant férj és apa volt. 2015-ben egy interjúban úgy nyilatkozott, katolikus hite segítette őt, hogy túl tudjon lendülni a maga és családja életének nehéz időszakain.

Bryant katolikus családban nevelkedett. 2001-ben egy dél-kaliforniai templomban feleségül vette *Vanessa Laine-t*. Négy lányuk született.

2003-ban Bryantot megvádolták, hogy egy coloradói hotelben megerőszakolt egy nőt. A sportoló elismerte a szexuális kapcsolatot, de tagadta, hogy erőszakot követett volna el. Amikor az eset nyilvánosságra került, elvesztette szponzorait. 2004 szeptemberében ejtették az ellen felhozott vádakot, és a kosárlabdázó nyilvánosan bocsánatot kért az érintettől. Nyilatkozatában úgy fogalmazott: „Bár őszintén úgy gondolom, hogy a köztünk lévő kapcsolat konszenzuson alapult, most már értem, hogy ő nem ugyanúgy látta és látja a történetet, mint én.”

2015-ben a *Gentlemen's Quarterly* (GQ) magazinnak adott interjújában elmondta, miután az ügy megoldódott, úgy döntött, elhagy bizonyos felszínes elemeket abból a képből, amit a nyilvánosság előtt kialakított magáról. „A coloradói esetből megértettem, hogy önmagamnak kellett volna lennem ott, abban a pillanatban.”

Bryant elárulta: félt, hogy börtönbe kerül egy olyan bűncselekmény miatt, amit nem követett el. „Az egyetlen, ami valóban segített nekem az eljárás során – katolikus vagyok, katolikusnak neveltek, a gyerekeim is azok –, hogy beszéltem egy pappal” – mondta. „Igazából elég vicces volt: a pap rám nézett, és megkérdezte: »Elkövetted?« Azt válaszoltam: »Persze, hogy nem.« Aztán megkérdezte: »Van jó ügyvéded?« Én valami olyasmit mondtam: »Ó, igen, nagyszerű ügyvédem van.« Aztán csak annyit mondtam: »Engedd el. Lépj tovább. Isten nem ad neked olyat, amit ne bírnál el, és ez már az ő kezében van. Semmit sem tudsz irányítani. Szóval, engedd el.« És ez volt a fordulópont” – emlékezett vissza Bryant.

Az, hogy 2004-ben úgy döntött, az életét még inkább Istenre bízta, nem védte meg a kosárlabdásztárt a további nehézségektől. 2011-ben Vanessa válókeresetet nyújtott be, kibékíthetetlen ellentétekre hivatkozva. De Bryant úgy döntött, nem adja föl a házasságát,

és két évvel később a felesége visszavonta kérelmét.

„Nem mondom, hogy a házasságunk tökéletes, az nem is lehetséges – mondta a kosárlabdázó a GQ-nak adott interjúban. – Küzdünk, mint minden házaspár. De sportolóként híres vagyok a rendkívüli elszántságomról, és arról, hogy ha kell, nagyon odateszem magam a munkámban. Hogy volnék képes erre a szakmai életemben, ha nem tudnám ugyanezt tenni a magánéletemben, ami a gyerekeimet érinti? Ez értelmetlen lenne.”

Bryant és családja rendszeresen járt templomba. *Cristina Ballester* énekesnő január 26-án az Instagramon közzétett egy történetet ar-

Kobe Bryant és a balesetben szintén elhunyt lánya, Gianna

ról, hogy egy hétköznapi szentmisén összefutott Bryanttal a Szent Család-székesegyházban, a kaliforniai Orange-ban. „Amikor áldozni mentünk, (Bryant) maga elé engedett. Ha a Katolikus Egyházban nőttél fel, tudod, hogy ez egy olyan gesztus, amivel a férfiak a templomban kifejezik a nők iránti tiszteletüket. Azt mondta, szép a hangom” – írta az énekesnő, megjegyezve, hogy a templomban egy kendőt viselt, ami fátyolként takarta az arcát, és egyszerűen csak a többiekkel együtt énekelt a liturgikus énekeket.

Bryant azáltal is megélte a hitét, hogy elkötelezetten segítette a rászorulókat. A Kobe Vanessa Bryant Family Foundation elnevezésű családi alapítványukon keresztül ifjúsági hajléktalanszállókat és szegényeket segítő projekteket támogatott.

A *Los Angeles Times*nek adott nyilatkozatában 2012-ben így fogalmazott: A hajléktalanság olyan probléma, amivel nem igazán foglalkoznak, mert könnyű a hajléktalant hibáztatni, és azt mondani: »Hát, rossz döntést hoztál. Ide jutottál. Ez a te hibád.« Az életben azonban mindannyian követünk el hibákat. Hátrahagyni, hagyni, hogy valaki így éljen, és mosni a kezeinket – ez nem helyes.”

Forrás: Angelusnews.com
Fordította: Szalontai Anikó
Fotó: Angelusnews.com; Wikipedia